

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Nadejda Toma, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,

Petru Moraru,

judecând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului Iscolinîi Dumitru Alexei împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014, în cauza penală în privința lui

Iscolinîi Dumitru Alexei, născut la 22 septembrie 1970, originar din s. Gura Căinarului, raionul Florești, domiciliat în mun. Chișinău, str. Bogdan Voevod, 2, ap.142.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 12.08.2010 – 29.03.2013,

2. Instanța de apel: 25.04.2013 – 11.06.2014,

3. Instanța de recurs: 19.08.2014 – 25.11.2014.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 29 martie 2013 Iscolinîi Dumitru a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (5), 335 alin. (3) lit. b), 361 alin.(2) lit. d) și 314 alin. (1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, Iscolinîi D., prin rechizitoriu, este învinuit că, activând în calitate de director al SA „Transcereale”, fiind persoană care gestionează o organizație comercială, în scopul însușirii ilegale a bunurilor SA „Transcereale” încredințate în administrarea lui, în perioada anului 2003 a folosit situația de serviciu în interes material, la înstrăinarea mijloacelor fixe, ce aparțineau cu drept de proprietate Societății pe Acțiuni „Transcereale”, prin ce a cauzat daune în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice SRL „Mobvaro-M”, în următoarele circumstanțe:

Contrar prevederilor art. 83 alin. (1) lit. a) și alin. (2) a Legii cu privire la Societățile pe Acțiuni, pct. 7.2 alin. (5) din Statutul SA „Transcereale”, directorul SA „Transcereale” Iscolinîi D. în scopul înstrăinării la prețuri diminuate a patrimoniului întreprinderii, cetățenilor Tataru C. și Iscolnîi M. (mama lui Iscolnîi D.), a organizat și a petrecut ședința Consiliului societății, la care s-a decis înstrăinarea a 7 imobile ale întreprinderii, necătînd la faptul că valoarea de piață a imobilului dat constituia 74,99 % din costul activelor societății (potrivit raportului de expertiză nr. 1310 seria AA nr. 002876 din 01.06.2009) și decizia privind comercializarea imobilului urma a fi adoptată de către adunarea generală a acționarilor.

Pentru comercializarea mijloacelor fixe neutilizate în procesul tehnologic Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a eliberat directorului SA „Transcereale”, Iscolinîi D., autorizația cu nr. 08-04/201/4191 din 09.10.2003, în care era menționat faptul, că aceste active pot fi comercializate contra mijloacelor bănești prin negocieri directe, dacă pentru aceste active pînă la publicarea comunicatului informativ a fost propus un preț mai mare decît prețul inițial și condiții mai avantajoase, condiții prevăzute de pct. 13 al Regulamentului cu privire la modul de comercializare a activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 665 din 29.11.1996.

Fără a efectua licitația publică și contrar prevederilor pct. 10 și pct. 12 din Regulamentul cu privire la modul de comercializare a activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 665 din 29.11.1996, potrivit cărora activele întreprinderilor, neutilizate în procesul tehnologic pot fi comercializate tuturor solicitanților contra mijloacelor bănești la licitații „cu strigare”, licitații „cu reducere” sau, în unele cazuri, prin negocieri directe în condiții de transparentă, prin contractele de vânzare-cumpărare din 30.12.2003, SA „Transcereale” a înstrăinat unor persoane terțe:

- imobilul lit. C cu suprafața de 119,6 m.p și lit. D cu suprafața de 112,8 m.p., cet. Buză V. la prețul de 99800 lei, iar ulterior, imobilul lit. C a fost vîndut de către acesta cet. Iscolinîi M. prin contractul de vânzare - cumpărare din 26.05.2004 la prețul de 47879 lei;
- imobilul lit. F cu suprafața de 457,1 m.p., SA „Orizont” la prețul de 270 mii lei, ulterior vîndut de către acesta cet. Tataru C. prin contractul de vânzare - cumpărare din 23.12.2006 la prețul de 275 mii lei;
- imobilele lit. E cu suprafața de 127,5 m.p., lit. M cu suprafața de 22,3 m.p., lit. U cu suprafața de 74,8 m.p. și lit. N cu suprafața de 9,2 m.p., cet. Șalaru M. la prețul de 99800 lei, ulterior vîndut de către acesta cet. Mereuță A. prin contractual de vânzare - cumpărare din 15.10.2004. La 14.03.2005 cet. Mereuță A. prin contractul de vânzare - cumpărare a înstrăinat imobilele menționate cet. Tataru C. la prețul de 90 mii lei.

Ca urmare, imobilele devenind în patru cazuri proprietatea lui Tataru C., care este fiul lui Tataru P. - director al Departamentului Mecanizare Agroservicii și Protecția Muncii al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, iar în trei cazuri proprietar a devenit ex-directorul SA

„Transcereale” Iscolnîi D., care în prezent gestionează mijloacele fixe în cauză.

Organul de urmărire penală a calificat faptele incriminate lui Iscolnîi D. în baza art. 335 alin. (3) lit. b) Cod penal, precum că acesta, fiind persoană, care gestionează o organizație comercială, prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin folosirea intenționată a situației de serviciu, în interes material, a cauzat daune în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice SRL „Mobvaro-M”; și în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, în proporții deosebit de mari, de către o persoană, care gestionează o organizație comercială, a bunurilor SA „Transcereale”, manifestate prin folosirea intenționată a situației de serviciu, în interes material, cauzând daune în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice SRL „Mobvaro-M” și statului.

Tot Iscolnîi D. este învinuit, precum că fiind persoană cu funcție de răspundere care gestionează o organizație comercială, având drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, urmărind scopul său criminal, a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, acțiuni ce s-au soldat cu cauzarea de daune în proporții mari.

Astfel, Iscolnîi D., în virtutea funcției ocupate, neținând cont de prevederile legii cu privire la societățile pe acțiuni nr.163- XVI din 13.07.2007, a depășit limitele competenței stabilite la art. 69 al legii menționate, care prevedea că "organul executiv al societății asigură îndeplinirea hotărârilor adunării generale a acționarilor, deciziilor consiliului societății și este subordonat consiliului societății", contrar acestor prevederi, inculpatul la 06.08.2003 a emis un act juridic fictiv cu titlul de document oficial, și anume ordinul nr. 02, care conținea date false privind formarea comisiei pentru aprecierea costului real al fondurilor fixe ale SA "Transcereale", în baza deciziei consiliului SA "Transcereale". În contextul creării comisiei procesul - verbal a fost întocmit abia la 07.08.2003.

Organul de urmărire penală a calificat această faptă incriminată lui Iscolnîi D. în baza art. 361 alin.(2) lit. d) Cod penal, deoarece fiind persoană cu funcție de răspundere, care gestionează o organizație comercială, având drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico economice, urmărind scopul său criminal, a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false care acordă drepturi și eliberează de obligații, acțiuni ce s-au soldat cu cauzarea de daune în proporții mari.

Iscolnîi D. a mai fost învinuit și de faptul că el, în calitate de învinuit în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (5), art. 335 alin. (3) lit. b) și art. 361 alin.(2) lit. d) Codul penal, în procesul penal aflat la examinare în fond la Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, având scopul ascunderii adevărului în procesul de înfăptuire a justiției și eschivarea sa de la răspundere penală, intenționat, prin promisiuni și oferirea avantajelor de

ordin nepatrimonial, l-a determinat pe martorul Buză V. la depunerea declarațiilor mincinoase în cadrul procesului penal.

Organul de urmărire penală a calificat fapta incriminată lui Iscolinîi D. în baza art. 314 Cod penal, precum că acesta, având scopul ascunderii adevărului în procesul de înfăptuire a justiției și eschivarea sa de la răspundere penală, intenționat, prin promisiuni și oferirea avantajelor de ordin nepatrimonial, l-a determinat pe martorul Buză V. la depunerea declarațiilor mincinoase în cadrul procesului penal,

Prin încheierea din 19 iunie 2012, Judecătoria Ciocana a dispus conexarea cauzei penale nr. 1-2/2012 de învinuire a lui Iscolinîi D. în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (5), 335 alin. (3) lit. b) și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal cu cauza penală de învinuire a lui Iscolnîi D. pe art. 314 alin. (1) Cod penal.

În motivarea soluției sale de achitare a inculpatului Iscolinîi D. instanța de judecată a indicat că acțiunile acestuia nu pot fi considerate drept infracțiuni, deoarece relațiile între participanții convențiilor sunt reglementate de dreptul civil, constituind un delict civil, care urmează a fi soluționat în conformitate cu procedura civilă. În aceste condiții instanța de judecată a considerat necesar de a pronunța o sentință de achitare invocând drept temei, că nu a fost stabilit faptul infracțiunii.

Instanța de judecată a mai indicat că nu există legătură cauzală între presupusul prejudiciu cauzat SA „Mobvaro-M” și acțiunile lui Iscolinîi D., deoarece la momentul procurării de către SA „Mobvaro-M” în anul 2008 a activelor SA „Ex-Prod-Trans”(fosta SA „Transcereale”) bunurile imobile erau deja înstrăinate încă în anul 2003, nefiind proprietatea ultimei.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu apeluri de către procurorul în Procuratura anticorupție, Statnîi R. și de reprezentantul părții vătămate SRL „Mobvaro-M”, Benderschii V.

3.1. În motivarea apelului procurorul a invocat că, instanța de fond nu a dat apreciere faptului că prin actul de estimare din 15.08.2003, au fost încălcate normele imperative ale art. 97 alin. (4) din Titlul IV Cod fiscal, aprobat prin Legea nr. 407-XV din 26.07.2001, și ca urmare prețul inițial de vânzare al imobilelor respective a fost indicat ca fiind mai mic decât valoarea reziduală de bilanț (valoarea lor reală, luând în considerație uzura), aceasta fiind altă modalitate prin care bunurile au fost evaluate la preț inițial de vânzare mai mic decât valoarea reziduală de bilanț. A menționat că, procedeele indicate supra sînt în legătură cauzală directă cu survenirea consecințelor scontate de Iscolnîi D., care ulterior, a scos la vânzare cele 7 imobile substanțial devalorizate, pentru ca aceste bunuri să fie procurate de el și de persoanele afiliate lui la prețuri reduse.

Totodată a menționat ca, în motivarea sentinței, instanța s-a referit la hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 26.11.2009, emisă în legătură cu examinarea cauzei civile inițiate la cererea SRL „Mobvaro-M” în care se indica că „...nici unul din contractele de vânzare - cumpărare încheiate de inculpat nu a fost anulat sub pretextul ilegalității, diminuarea prețului, vânzarea în lipsa petrecerii licitației, prejudicierea

statului". Cu privire la acest aspect procurorul consideră că instanța a omis să indice faptul că în hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău se face referire la faptul că în legătură cu cererea SRL „Mobvaro-M” a fost intentată o cauză penală și că în acest caz examinarea ilegalității actelor urmează a fi făcută în cauza penală. Cu alte cuvinte, procurorul menționează că Judecătoria Ciocana a statuat asupra legalității actelor juridice în baza hotărîrii instanței civile, care nu s-a expus cu privire la legalitatea aceluiași acte juridice, pe motiv că, aceasta urmează a fi examinată de instanța penală.

Procurorul a mai indicat că, nu este de acord cu concluzia expusă în sentință, precum că ordinul nr. 2 din 06.08.2003 este decizia comisiei colective a SA "Transcereale" și nu decizia personală a inculpatului, deoarece ordinul respectiv a fost emis și semnat unipersonal de către Iscolnîi D. înainte de a avea loc ședința ce urma să dispună decizia colectivă, a introdus în documente și a autentificat conținutul unor documente, care atestau fapte ce nu corespundeau adevărului.

A conchis că, instanța de fond a emis o sentință ilegală și neîntemeiată, iar probele administrate în cadrul urmăririi penale și puse la baza acuzării sunt pertinente, concludente, utile și dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Iscolnîi D. în săvîrșirea infracțiunilor imputate.

A solicitat, casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Iscolnîi D. să fie recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 191 alin. (5) Cod penal la 12 ani închisoare;
- în baza art. 314 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare;
- în baza art. 335 alin. (3) lit. b) Cod penal la 6 ani închisoare;
- în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal la 4 ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a stabilit lui Iscolnîi D. o pedeapsă definitivă de 18 (optsprezece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

3.2. Reprezentantul părții vătămate SRL „Mobvaro-M”, Benderschi V. în motivarea apelului a invocat că, în cadrul urmăririi penale, în baza ordonanței din 03.04.2009 directorul SRL „Mobvaro-M” a fost recunoscut în calitate de reprezentant al părții vătămate, dar în cadrul urmăririi penale în cauză, și ulterior a cercetării judecătorești, contrar prevederilor art. 59-60 Cod de procedură penală, SRL „Mobvaro-M” nu a fost informată și reprezentantul ei nu a făcut cunoștință cu materialele cauzei penale, respectiv nu a participat la ședințele judecătorești, iar cu sentința de achitare a lui Iscolnîi D. nu a făcut cunoștință, până la data de 24.05.2013, când a luat cunoștință cu materialele cauzei penale la Curtea de Apel Chișinău, după depunerea de către procuror a apelului.

A considerat sentința neîntemeiată și ilegală, deoarece toate probele administrate în cadrul urmăririi penale dovedesc cu certitudine vinovăția lui Iscolnîi D. în săvîrșirea infracțiunilor imputate și prin acțiunile acestuia au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari statului, precum și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice SRL „Mobvaro-M” în circumstanțele indicate în învinuire. Acest fapt se confirmă

prin raportului de expertiză al Centrului Național de Expertize Judiciare nr. 1310, seria AA nr.002876 din 01.06.2009, prin care s-a stabilit că valoarea de lichidare a imobilelor nominalizate la momentul vânzării - 30.12.2003, constituia 1 044 523 lei, totodată, conform aceluiași raport de expertiză nr. 1310, valoarea de piață a acestor imobile la momentul vânzării - 30.12.2003, constituia 1 392 702 lei.

Astfel, toate 7 contracte de vânzare-cumpărare a patrimoniului statului, încheiate cu aportul lui Iscolinîi D. sînt acte juridice ce cad sub incidența art. 226 Cod civil, fiind afectate cît de încălcarea limitei împuternicirilor lui, atît și fiind afectate de eroare ce conform art. 227 Cod civil, fapte ce duc la nulitatea actelor, în cazul dat fiind probat faptul falsei reprezentări referitor la calitățile substanțiale ale obiectului acestui act.

În final contractele respective urmează a fi sancționate cu nulitate absolută în temeiul art. 221 Cod civil, pe motivul caracterului evident simulat al lor, fapte confirmate inclusiv și de martorul Buza V..

Totodată, reprezentantul părții vătămate a mai menționat că, prin hotărîrea Judecătoriei sect. Botanica mun. Chișinău din 26.11.2009, acțiunea SRL „Mobvaro-M” privind declararea nulității celor 7 contracte încheiate cu aportul lui Iscolinîi D. a fost respinsă, însă a fost indicat, că acțiunile ilegale ale lui Iscolinîi D., urmînd să fie probate în cadrul procedurii penale pornite la acel moment.

Ulterior, la 22.10.2004 prin Decizia Camerei Înregistrării de Stat au fost înregistrate modificări în denumirea SA „Transcereale” prin schimbarea denumirii complete în Întreprinderea de Transport, Reparații și Agroservicii "Ex-Prod-Trans" SA (reînregistrată cu numărul de stat de identificare (IDNO) 1002600046), întreprindere care ulterior a emis un pachet de acțiuni a întreprinderii fără a ține cont de valoarea reală a bunurilor imobile vândute, iar de însăși faptul și modul înstrăinării acestor bunuri nu a fost informată Agenția Proprietății Publice.

Potrivit dosarului de privatizare, în cadrul licitațiilor republicane cu subscriere contra bonuri patrimoniale și vânzări, SA "Ex-Prod-Trans" a scos la vânzare pachetul de acțiuni în număr de 1 246 168 (78,9 %), conform căruia cota proprietății private a întreprinderii la situația 01.01.2008, este în valoare de 1 595 810 lei, din care cota statului constituia 1 246 168 lei sau 78,09%, în acest capital social fiind incluse 10 imobile, de pe str. Uzinelor 4/1 mun.Chișinău.

La 16.06.2008 SRL „Mobvaro-M” a procurat la Bursa de Valori a Moldovei pachetul de 124618 acțiuni, emitent al căror a fost SA „Ex-Prod-Trans”, prin care a fost expus la vânzare capitalul social al SA „Transcereale”, în care cota parte a proprietății statului constituia 78,9 %, astfel achitînd contra valorii nominale a unei acțiuni - 10 lei, la prețul de vânzare a unei acțiuni 42, 85 lei, valoarea totală de 5 339 881 lei.

La 18. 07.2008 Agenția Proprietății Publice de pe lingă Ministerul Economiei și Comerțului a eliberat Adeverința de Privatizare nr. 18/03, conform cărei SRL „Mobvaro-M” urma să reînregistreze mijloacele fixe privatizate la organele autorizate, însă la verificarea integrității bunurilor

procurate s-a depistat că din 9 bunuri imobile de valoare cu suprafața totală de 1735, 4 m.p., propuse spre vânzare, la balanța întreprinderii au rămas doar 2 din ele, 7 obiecte imobiliare cu suprafața totală de 803,70 m.p., în urma unor tranzacții fiind înstrăinate în perioada aului 2003, de către ex-directorul SA „Transcereale” și ulterior, SA „Ex-Prod Trans”, inculpatul Iscolinii D..

Reieșind din faptul că valoarea totală a bunurilor procurate de SRL „Mobvaro-M” constituia 5 3339 881,30 lei, precum și faptul că suprafața totală a imobilelor evaluate prin rapoartele Agenției imobiliare „Print - Imobil” pentru 30.12.2003, și 01.09.2004 constituia 1735, 4 m.p., prețul mediu de piață a 1 m.p. imobil în această perioadă era 1508, 64 lei.

Respectiv, reprezentantul părții vătămate consideră că prin acțiunile ilicite ale lui Iscolinîi D. a fost prejudiciată SRL „Mobvaro-M” cu 1 212494,93 lei (803, 70 m.p. x 931, 70 m.p.).

Reprezentantul părții vătămate a subliniat în apelul său că, în sentință nu a fost dată apreciere juridică acțiunilor lui Iscolinîi D. în cadrul Comisiei de estimare a activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderii pe care o administra, în anul 2003 și contribuirea lui la întocmirea documentului oficial fals, actului de estimare din 15.08.2003, în care au fost incluse date false privind valoarea reală a 9 imobile, prin aprobarea și contrasemnarea acestui document de către Iscolinîi D., fapt care a atribuit acestui înscris, la 15.08.2003, calitatea de document oficial.

Deși, contractele de vânzare - cumpărare au fost încheiate la 30.12.2003 cu diferite persoane, în realitate aceste tranzacții erau legate reciproc prin faptul că au fost încheiate pe parcursul unei zile, fără interval de timp, la același notar, pentru realizarea unei intenții unice - însușirea prin delapidare a obiectelor respective, iar persoanele cărora le-au fost vândute mijloace fixe, erau persoane afiliate lui Iscolinîi D..

Reprezentantul părții vătămate consideră că caracterul fals al conținutului actului de estimare a activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderii SA „Transcereale” din 15.08.2003 a fost probat prin Raportul de evaluare de Compania de consulting „Print-Imobil”, înfăptuit la comanda SA „Transcereale”, conform căruia, la situația din 30.12.2003, prețul de piață al 1 m.p. al unei încăperi de producere era evaluat la 1508 lei, imobilul fiind vândut în urma estimării valorii la un preț de 482 lei, inclusiv TVA 1 m.p.. Conform raportului de expertiză efectuat de Institutul Național Expertize Judiciare nr. 1310 din 01.06.2009, valoarea de lichidare a imobilului înstrăinat constituia 1 044 523 lei, în timp ce valoarea de piață a imobilului era de 1 392 702 lei. Astfel, în urma unor date eronate, aceste imobile au fost comercializate la un preț diminuat cu 923 102 lei față de valoarea lor reală. De asemenea, toate încălcările admise la evaluarea bunurilor au fost constatate și prin actul reviziei tematice a activității economico-financiare a SA "Ex-Prod-Trans" efectuate de controlor-revizorii CCCEC.

Cu toate acestea, reprezentantul părții vătămate consideră că, valoarea probantă a acestor acte în sentință este neglijată de fapt. În schimb, în calitate de probă fundamentală, ce urmează să confirme legalitatea și consecvența

acțiunilor lui Iscolinîi D. la comercializarea mijloacelor fixe, este apreciată Autorizația nr.08-04/201/4191 din 09.10.2003 pentru comercializarea mijloacelor fixe neutilizate în procesul tehnologic, eliberată la 09.10.2003 de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Chiar și în această ipoteză, în opinia apelantului, comercializarea bunurilor a fost efectuată contrar prevederilor pct. 13 al Regulamentului cu privire la modul de comercializare a activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 665 din 29.11.1996.

Reprezentantul părții vătămate a solicitat casarea totală a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care:

- Iscolinîi D. să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin.(5); art. 314 alin. (l); art. 335 alin. (3) lit. b); art. 361 alin. (2) lit. (d) Cod penal;
- SRL „Mobvaro-M” să fie recunoscută în calitate de parte vătămată și civilă cu repunerea în drepturile prevăzute de art. 59-60, art. 61-62 Cod de procedură penală;
- încasarea de la Iscolinîi D. a prejudiciului cauzat SRL „Mobvaro-M” în valoare de 1 212 494 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014 au fost admise apelurile declarate, casată total sentința atacată și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Iscolinîi D. a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin.(5) și 335 alin. (1¹) Cod penal și stabilită pedeapsa:

- în baza art. 191 alin.(5) Cod penal - 9 (nouă) ani închisoare;
- în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal - 4 (patru) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării bunurilor materiale pe termen de 3 (trei) ani.

Conform art. 84 alin.(l) și (2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Iscolinîi D. s-a stabilit pedeapsa definitivă de 10 (zece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării bunurilor materiale pe termen de 3 (trei) ani.

Termenul executării pedepsei aplicate lui Iscolinîi D. urma a fi calculat din ziua reținerii inculpatului.

Tot prin aceeași decizie a fost încetat procesul penal în baza art. 361 alin.(2) lit. d) Cod penal în privința lui Iscolinîi D., pe motiv că a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată SRL „Mobvaro-M” a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța civilă.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, la 06 august 2003, Iscolinîi D., exercitând funcția de director al SA „Transcereale”,

mun. Chișinău, folosind situația de serviciu, a emis un act juridic fictiv cu titlu de document oficial, și anume, ordinul nr. 02, prin care a dispus formarea comisiei pentru aprecierea costului real al fondurilor fixe ale SA „Transcereale”, invocând că formarea acestei comisii a fost dispusă la ședința consiliului SA „Transcereale” din 07.08.2003, ședință care la momentul formării comisiei de către Iscolnîi D., încă nu avuse loc.

Ulterior, comisia formată în mod ilegal de către Iscolnîi D., sub controlul acestuia, a întocmit actul din 15.08.2011 de estimare a activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderii pe care o administra, în care au fost incluse bunuri imobile selectate de către ultimul. Fără a se ține cont de prevederile cap. II, cap. VII-VIII al Indicațiilor metodologice „Privind determinarea valorii estimative a complexului patrimonial al întreprinderii și stabilirea prețului de vânzare a patrimoniului statului”, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1056 din 12.11.1997, în actul în cauză au fost incluse date false privind valoarea a 9 imobile, anume s-a indicat că valoarea inițială de bilanț (reală) a acestor obiecte este mai mică decât valoarea acestora conform datelor evidenței contabile, la contul 123 « mijloace fixe », la momentul inventarierii.

În final, fiind în virtutea pct. 51 al Indicațiilor metodologice citate „conducătorul, care poartă răspunderea materială disciplinară, administrativă și penală pentru înfăptuirea neconformă a inventarierii și pentru inexactitatea datelor privind evaluarea activelor și pasivelor incluse în actele de evaluare a complexului patrimonial unic al întreprinderii”, la 15.08.2003 Iscolnîi D. a aprobat și contrasemnat (atribuindu-i calitatea de document oficial), actul de estimare a activelor neutilizate în procesul tehnologic și pasibile comercializării, document ce conținea date false privind valoarea mijloacelor fixe, de care putea beneficia pentru realizarea intenției îndreptate spre delapidarea patrimoniului statului ce-i era încredințat în administrare.

Astfel, deși valoarea de bilanț a garajului - box (lit."E") conform datelor contabile la situația 01.10.2003, constituia 54 736 lei, în actul de estimare, a fost indicată valoarea de bilanț de 18 208 lei, valoarea fiind micșorată cu 36 528 lei.

În mod analogic, valoarea celui de-al doilea garaj-box (lit."E") a fost micșorată de la 42 121 lei la 13 100 lei sau cu 29 021 lei mai puțin.

Blocul de boxuri (garaje lit."T") a fost inclus în actul de estimare cu valoarea de 23 500 lei, cu toate că potrivit evidenței contabile valoarea acestuia constituia 245 070 lei, adică cu 221 570 lei mai mult.

Valoarea depozitului circulant (lit."G") a fost micșorată în act cu 1 801 lei, iar încăperea auxiliară (lit."C") a fost inclusă în act la valoarea de 12 048 lei, deși prețul de bilanț al acesteia constituia 38 547 lei (valoarea de bilanț fiind micșorată, astfel, cu 26 499 lei).

Ca urmare, valoarea de bilanț a imobilelor menționate a fost micșorată cu 288 920 lei. Concomitent, au fost falsificate datele din actul de estimare menționat prin subestimarea altor poziții de evidență contabilă. Anume, contrar prevederilor art. 97 alin.(4) din Titlul IV, Cod fiscal, aprobat prin

Legea nr.407-XV din 26.07.2001, prețul inițial de vânzare indicat în actul de estimare menționat era mai mic decât valoarea reziduală de bilanț.

Așa dar, deși încăperile dispeceratului și ale blocului de producere (lit."D"), conform valorii inițiale de bilanț (reală), luând în considerație uzura, au fost estimate la valoarea reziduală de bilanț de 100 110 lei, prețul inițial de vânzare stabilit de Comisie era de 50 976 lei (TVA inclus).

La estimarea valorii garajelor (lit."E") diferența dintre valoarea reziduală de bilanț (reală) și prețul inițial de vânzare a constituit 27 027 lei, a construcției "ghereta comercială" (lit."M") diferența a constituit 703 lei, a cabinei stației de alimentare cu combustibil (lit."N") diferența a constituit 551 lei. În total pe aceste obiecte au fost stabilite prețuri inițiale de vânzare mai mici decât valoarea reziduală de bilanț în sumă de 85 911 lei.

Deci, Iscolinîi D., obținând în acest mod scopul scontat, exprimat prin diminuarea patrimoniului întreprinderii, fapt ce îi asigura pe viitor, în cadrul înstrăinării acestui patrimoniu posibilitatea de a însuși ilegal (delapida) la prețuri diminuate mijloace fixe încredințate în administrarea lui, folosind situația de serviciu și acționând în continuare contrar prevederilor legale, constituite prin art. 65 alin. (2) lit. b) și art. 82 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 1134 din 02.04.1997, Iscolinîi D. nu a prezentat actul de estimare respectiv la aprobarea consiliului societății, pentru ca acesta să aprobe valoarea de piață a bunurilor ce urmau a fi obiect de înstrăinare în cadrul unei tranzacții de proporții.

Concomitent, pentru realizarea aceluiași interes patrimonial, Iscolinîi D. a ignorat cerințele punctelor 47-50 al Indicațiilor metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1056 din 12.11.1997, prin care se impunea prezentarea pentru semnare a acestui act unui evaluator independent, licențiat în domeniu, care urma să fie angajat la evaluarea complexului patrimonial unic al întreprinderii.

Deși, în realitate un evaluator independent, compania licențiată în domeniu SRL „Prinț Imobil”, a fost antrenată pentru evaluarea reală de piață a patrimoniului statului, evaluatorului i-au fost prezentate pentru evaluare doar obiectivele imobile rămase în patrimoniul întreprinderii la 31.12.2003, adică imediat după delapidarea de către Iscolnîi D. la data de 30.12.2013 a unei părți esențiale a patrimoniului statului, bunuri imobile ce prezentau pentru el interes comercial.

În atare condiții, Iscolinîi D. a organizat și petrecut ședința Consiliului societății, unde a determinat membrii acesteia, să decidă asupra înstrăinării a 7 imobile ale întreprinderii la prețul de piață stabilit de el în mod arbitrar, care a constituit 469600 lei, astfel evitând obligațiile imperative prevăzute de art. 83 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea privind Societățile pe Acțiuni nr. 1134 din 02.04.1997 și a pct. 7.2 alin. (5) din Statutul SA „Transcereale”, conform cărora decizia privind comercializarea imobilului cu valoarea de piață mai mare de 50 % din activele societății urma a fi adoptată de către adunarea generală a acționarilor.

Aceasta, în realitate, potrivit bilanțului contabil întocmit pentru anul 2003, valoarea totală a activelor societății pentru această perioadă

constituiau 1 392 775 lei, valoarea de lichidare a imobilului înstrăinat la situația 30.12.2003 potrivit raportului de expertiză judiciară în construcții nr.1310 din 01.06.2009 constituia 1044 523 lei, iar valoarea de piață era de 1 392 702 lei.

În așa mod, în cazul realizării imobilului (propus spre comercializare la 30.12.2003), conform valorii de lichidare, coraportul lui valoric față de activele societății constituia 74, 09 % din aceste active, iar la realizarea acestor bunuri imobile, la valoarea de piață, ar fi constituit 99, 99 % din valoarea totală a activelor societății.

În atare împrejurări, Iscolinîi D., pentru a-și putea realiza intenția de delapidare a bunurilor patrimoniale încredințate în gestiune, a obținut de la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare autorizația cu nr.08-04/201/4191 din 09.10.2003 pentru comercializarea mijloacelor fixe neutilizate în procesul tehnologic.

Totodată, Iscolinîi D., la comercializarea mijloacelor fixe neutilizate în procesul tehnologic, urmând să se conducă de autorizația nr.08-04/201/4191 din 09.10.2003, procedura obligatorie stabilită prin prevederile pct.10,12 și 13 al Regulamentului „Cu privire la modul de comercializare a activelor neutilizate în procesul tehnologic ale întreprinderilor”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 665 din 29.11.1996, a încălcat în mod flagrant, dispozițiile imperative menționate în autorizația Ministerului Agriculturii și Industriei, precum și a Regulamentului aprobat prin HG nr. 665 din 29.11.1996.

Anume, Iscolinîi D., fără a asigura comercializarea activelor în condiții de transparență necesare pentru identificarea cumpărătorilor care ar fi propus la licitații „cu strigare”, „cu reducere”, sau negocieri directe, condiții mai avantajoase sau un preț mai mare decât prețul inițial, și mai mult decât atât, subestimând esențial acest preț, acționând în numele societății pe acțiuni, dar contrar intereselor acesteia, la 30.12.2003, a înstrăinat 7 mijloace fixe ale SA „Transereale”, care în urma unor scheme criminale urmau să fie transmise în proprietatea celui din urmă și a lui Tataru P.

Iscolinîi D., pentru a evita convocarea adunării generale a SA „Transcereale” și în vederea voalării faptului că este efectuată o tranzacție de proporții (care urma să se încheie în condițiile prevăzute de art. 82 alin.(2), art. 83 alin.(1) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134 din 02.04.1997, în baza deciziei adunării generale ale acționarilor, urmînd a fi aprobate de organul superior de conducere a societății), a încheiat pe parcursul zilei de 30.12.2003 un șir de contracte ilegale, privind vânzarea - cumpărarea imobilelor menționate.

Deși, aparent 7 contracte separate, încheiate cu diferite persoane, în realitate aceste tranzacții au fost efectuate în temeiul aceleiași decizii a consiliului societății din 07.08.2013, deci erau legate reciproc, aveau ca obiect bunuri imobile din același complex de clădiri cu o destinație unică, au fost încheiate pe parcursul unei zile și autentificate la același notar, obiectivele imobile au fost achitate din mijloacele bănești puse la destinația cumpărătorilor, și anume de către Iscolinîi D. și persoane afiliate dînsului.

În atare condiții, contractele respective prezentau în realitate acte juridice simulate, realizate fără intenția de a produce efecte juridice față de părțile contractante, ce urmau a voala o intenție comună, însușirea prin delapidare a obiectelor respective, cu o ulterioară transmitere de la persoanele cărora le-au fost vândute fictiv mijloace fixe, către Iscolnîi D. sau Tataru P., fapt ce urma să fie asigurat prin aceia că, cumpărătorii imobilelor Buza V., Buza S. și Mereuța A. sunt în relații de rudenie cu Tataru P. (nepoți) și în relații de parteneriat comercial cu fiul acestuia Tataru C. (cofondatori ai SRL „Veupsal”).

În așa mod, la 30 decembrie 2003 de către organul executiv al SA „Transereale” au fost înstrăinate, următoarele imobile:

- la prețul de 99 800 lei imobilul lit. C cu suprafața de 119,6 m.p. și lit. D cu suprafața de 112,8 m.p., prin contractul de vânzare - cumpărare încheiat cu cet. Buză V.. Ulterior, imobilul lit. C (inițial cu nr. cadastral 010030204103, ulterior nr. 0100302317) a fost vândut de către acesta cet. Iscolinaia M. prin contractul de vânzare-cumpărare din 26.05.2004 la prețul de 47 879 lei, iar imobilul lit. D (nr. cadastral 010030204103) la 23.12.2004 donat de acesta fratelui său, Buza S., dar practic fiind gestionat de Iscolinîi Dumitru;

- imobilul lit. F (nr. cadastral 010030204105), cu suprafața de 457,1 m.p., conform clauzelor contractul de vânzare - cumpărare încheiat cu SA „Orizont” la 30.12.2003 a fost comercializat la un preț de 270 mii lei.

Tranzacția de vânzare - cumpărare a imobilului cu lit. F (nr. cadastral 010030204105), a fost înregistrată în Registrul bunurilor imobile la 14.01.2014, adică anterior datei din 02.02.2004 când a fost achitat prin transfer pe contul SA „Transcereale” contravaloarea lui și chiar anterior momentului transmiterii imobilului noului proprietar, eveniment care conform facturii fiscale nr. 0309483 ar fi avut loc la 30.02.2004.

Or, confirmarea documentară a faptului transmiterii bunului imobil în baza unui document oficial fals, la o dată ce nu există în calendar, atestă faptul că transmiterea acestui bun imobil către SA „Orizont” în realitate nu avut loc, tranzacția respectivă fiind fictivă. În final la 23.12.2006 acest obiectiv imobil, a fost vândut de SA „Orizontul” la prețul de 275 mii lei, persoanei cărei bunul imobil era destinat inițial, lui Tataru C.

Imobilele lit. E cu suprafața totală de 127,5 m.p. (nr.cadastral H0030204105), lit. M cu suprafața de 22,3 m.p. (nr. cadastral 010030204109), lit. U suprafața de 74,8 m.p. (nr. cadastral 010030204108) și lit. N cu suprafața de 9,2 i.p. (nr. cadastral 010030204110), prin contractul de vânzare - cumpărare încheiat cu cet. Șalaru M. la prețul de 99 800 lei, ulterior la 15.10.2004 vândute de către acesta cet. Mereuță A.. La 14.03.2005 cet. Mereuță A. prin contractul de vânzare-cumpărare a înstrăinat imobilele menționate aceluiași cet. Tataru C. la prețul de 90 mii lei.

În așa mod, conform datelor evidenței contabile a SA „Transcereale,, valoarea totală a imobilelor comercializate, achitată de cumpărători în perioada 31.12.2003 -31.12.2004 a constituit 469 600 lei.

În atare circumstanțe, Iscolnîi D. a încălcat flagrant prevederile art. 76 alin. (1) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134 din 02.04.1997, conform căreia "Tranzacțiile societății, inclusiv cele legate de reorganizarea ei, de înființarea întreprinderilor afiliate, se efectuează pornindu-se de la valoarea de piață a bunurilor, achiziționate sau înstrăinate...".

Aliniatul (3) al aceleiași legi, indică ca „pentru determinarea valorii de piață a bunurilor care nu se află în circulație pe piața organizată poate fi antrenată, iar în cazurile prevăzute de prezenta lege, de alte acte legislative sau de hotărârea adunării generale a acționarilor va fi antrenată o organizație specializată care nu este persoană afiliată a societății”.

Achitînd în calitate de impozite și taxe bugetului de stat (trezoreriei centrale) 213 907,2 lei, din suma încasată de către organul de administrare a SA „Transcereale”, au fost achitate inclusiv 20% TVA din tranzacțiile sus-menționate, fapt ce a generat că cheltuielile întreprinderii să fie mult mai mari decît surplusul propus de cumpărători la prețul inițial de estimare.

Astfel, imobilele cu literele „E”, „M”, „N” și „U” cu prețul de vînzare de 99 600 lei au fost înstrăinate lui Șalaru M. contra sumei de 99 800 lei, atunci cînd întreprinderea a achitat bugetului de stat pentru înfăptuirea acestei tranzacții 19 960 lei TVA.

Fiind estimată în cadrul raportului de expertiza judiciară în construcții nr. 1310 seria AA nr.002876 din 01.06.2009, valoarea reală a bunurilor imobile respective în condiții legale, s-a stabilit că valoarea de lichidare a imobilelor nominalizate la situația 30.12.2003 constituia 1 044 523 lei și anume imobilul lit."C" cu suprafața de 119,6 m² valora 128 958 lei; imobilul lit."D" cu suprafața de 112,8 m² - 197 587 lei; imobilul lit."T" cu suprafața de 457,1 m² - 508 806 lei; imobilul lit."T" cu suprafața de 127,5 m²-22 131 lei; imobilul lit."M" cu suprafața de 22,3 m² - 20 856 lei; imobilul lit."U" cu suprafața de 74,8 m - 59 564 lei; imobilul lit."N" cu suprafața de 9,2 m² - 6 621 lei.

Ca rezultat imobilele SA „Transereale” au fost realizate la un preț esențial subevaluat chiar valorii de lichidare, adică valorii obținute cu amendamentul vînzări forțate, cînd vînzătorul este silit să vîndă bunul în timp scurt și cu expunerea pe piață a imobilului în condiții neadecvate și în lipsa publicității.

Totodată, conform aceluiași raport valoarea de piață a aceluiași imobile adică, valoarea ce urma să fie obținută la vînzarea acestor obiective imobile după un marketing adecvat în cadrul unei tranzacții libere, în care fiecare parte acționa prudent, în cunoștință de cauză, cu rezervă de timp, adică cu respectarea procedurii stabilite prin pct. 10, 12 și 13 al Regulamentului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 665 din 29.11.1996, constituia la momentul vînzării, adică la 30.12.2003 - 1 392 702 lei.

Și anume imobilul cu lit."C", cu suprafața de 119,6 m valora 171 944 lei; imobilul lit."D" cu suprafața de 112,8 m²- 263 450 lei; imobilul lit."T" cu suprafața de 457,1 m.p. -678 409 lei; imobilul lit."E" cu suprafața de 127,5 m²- 162 842 lei; imobilul lit."M" cu suprafața de 22,3 m² - 27 809 lei; imobilul

lit."U" cu suprafața de 74,8 m² - 79 419 lei, iar imobilul lit."N" cu suprafața de 9,2 m² - 8 829 lei.

La momentul realizării bunurilor imobile, la dispoziția organului executiv al „Transcereale” SA era raportul de evaluare a bunurilor imobile proprietate a statului, rămase în gestiune către data de 30.12.2003, act de estimare efectuat la comanda organului executiv al societății, întru executarea cerințelor cap. VII, punctelor 47-50 al Indicațiilor metodologice, anexă 6 la Hotărârea Guvernului nr. 1056 din 1997, de către evaluatorul licențiat SRL „Print-Imobil”.

Astfel, de către organizația evaluator la situația din 30.12.2003 prețul minim al încăperilor de producere pe piața imobilului era evaluat la 1508 lei pentru 1 m.p., contra 482 lei (TVA inclus) pentru 1 m.p., obținut în rezultatul tranzacțiilor operate de Iscolinîi D.

Prin comercializarea a 7 imobile cu suprafața totală de 803, 7 m.p. la un preț de 469 000 lei intenționat a fost diminuată valoarea reală de piață a imobilelor cu 923 102 lei.

Deci, urmare a diminuării intenționate, contrar prevederilor art. 65 alin. (2) lit. b), art. 76, art.82 alin.(1) lit. a) din Legea nr.1134 din 02.04.1997, a costului real a imobilelor supuse înstrăinării, valoarea de piață a cărora constituia 1 392 702 lei, precum și a aprobării unor prețuri eronate, și ca rezultat comercializarea acestor imobile la un preț diminuat, subestimat la 469 600 lei, interesele patrimoniale ale statului au fost prejudiciate cu 923 102 lei.

Așadar, Iscolinîi D. pe parcursul activității, fiind obligat la gestionarea patrimoniului societății, să asigure executarea necondiționată a prevederilor Legii nr. 1134/02.04.1997 "Privind societățile de acțiuni ", acesta de mai multe ori a activat contrar prevederilor acestei Legi.

Astfel, conform art. 39 alin. (6) al Legii citate Iscolinîi D. urma să exercite o astfel de gestionare a patrimoniului încredințat în administrarea lui, care ar fi asigurat menținerea activelor nete a societății la o valoare nu mai mică decât mărimea capitalului social, în caz contrar urmînd să informeze de acest fapt adunarea generală a acționarilor, pentru a întreprinde măsuri de vigoare în sensul redresării acestei situații, care conform normei de drept citate impunea reducerea capitalului social, sau chiar dizolvarea societății.

Gestionînd activele societății în interese personale, interese care contraveneau normei de drept citate, Iscolinîi D., pe parcurs a 4 ani financiari (2000- 2003, perioada, în care capitalul social constituia constant 1 595 810 lei), a menținut activele societății sub nivelul cerințelor legale, adică la o valoare mai mică decât cea a capitalului social, acești indici constituind 1 055 196 lei pentru anul 2000, 1 539 176 lei pentru anul 2001 și 1 446 594 lei pentru anul 2002, 1 392 775 lei pentru anul 2003 și pentru a voala înstrăinarea ilegală a activelor - obiecte imobilare incluse în capitalul social, în care cota proprietății private a statului constituia 78, 09 %, a introdus date false în documentele oficiale privind rezultatele activității economice pe perioada anului 2003.

Astfel, continuând să activeze, ulterior delapidării bunurilor imobile în calitate de director a SA "Transcerale" până la 15.03.2004, Iscolnîi D. a contrasemnat raportul financiar privind activitatea întreprinderii SA „Transcerale” pentru anul 2003, prezentat la 25.02.2004, organelor fiscale, și nu a reflectat în acest document oficial informația privind realizarea a 7 obiective imobile, patrimoniu public, ca bunuri neutilizate în procesul tehnologic.

Concomitent cu obligația de a asigura autenticitatea și actualizarea datelor din rapoartele financiare, conform Hotărîrii Guvernului nr. 379/03.07.96 și Hotărîrii Guvernului nr. 1016 din 01.10.1998, în calitatea sa de conducător al întreprinderii, deținător al patrimoniului public, Iscolinîi D., era obligat să prezinte organelor de resort, pentru informarea Departamentului de Privatizare, formularul 2-pp „darea de seamă privind mărimea și circulației proprietății”, precum și să prezinte informații generalizatoare privind dispunerea de patrimoniu public și circulația acestuia.

Contrar cadrului legal existent, Iscolinîi D. a eludat prezentarea unei informații veridice în acest sens, ca urmare conducerea posterioară a SA „Transcereale”, cărei i-a fost încredințată gestionarea patrimoniului întreprinderii, proprietăți a statului a tirajat în rapoartele financiare pe perioada anilor 2004-2007 date eronate incluse inițial în raportul financiar pentru anul 2003, rezultat al cărui fapt, Departamentului de Privatizare, a înregistrat în Registrul patrimoniului Public informație denaturată privind starea reală a activelor incluse în capitalul social, cotă-parte proprietate a statului, inclusiv și a faptului înstrăinării bunurilor neutilizate în procesul tehnologic de către SA „Transcereale”.

La 22.10.2004, prin Decizia Camerei înregistrării de Stat au fost înregistrate modificări în denumirea SA „Transcereale”, prin schimbarea denumirii complete în întreprinderea de Transport, Reparații și Agroservicii "Ex-Prod-Trans" SA (reînregistrată cu numărul de stat de identificare (IDNO) 1002600046).

În anul 2008 la Bursa de Valori a Moldovei a fost plasat pachetul de 124618 acțiuni, proprietate a statului, cu valoarea de 1 246 168 lei, emitent al căror a fost SA „Ex-Prod-Trans”, acest pachet fiind asigurat de capitalul social al SA „Transcereale”, în care cota proprietății private constituia 1 595 810 lei, în acest capital, cota-parte a statului constituind 78,1 %.

Subscriși pentru a participa la vânzări reprezentanții SRL „Mobvaro-M” au făcut cunoștință cu dosarul de privatizare, și pe parcursul acestei proceduri, reprezentanții Departamentului de Privatizare le-a adus la cunoștință că deținătorul acțiunilor SA „EX-Prod-Trans”, care gestiona activele societății și capitalul lui social la data vânzării, nu a vîndut careva active neutilizate în procesul tehnologic.

Ca urmare, la 16.06.2008 acest pachet de acțiuni a fost procurat de către SRL „Mobvaro-M”, care a achitat pentru aceste hîrtii de valoare 5 339 881 lei, prețul de vânzare a unei acțiuni fiind 42, 85 lei contra valorii nominale inițiale 10 lei costul unei acțiuni.

La 16.07.2008 SRL „Mobvaro-M” a primit adeverința de privatizare în care era enumerate 15 obiective imobile introduse în capitalul social al întreprinderii, estimate în perioada anului 1995, intenționând să între în posesia lor, dar la verificarea integrității bunurilor procurate s-a depistat că din 10 bunuri imobile de valoare, cu suprafața totală de 1735, 4 m.p. (100%), propuse spre vânzare, la balanța întreprinderii au rămas doar 3, iar 7 obiecte imobiliare, cu suprafața totală de 803,70 m.p. (46, 31 %) au fost sustrase în urma tranzacțiilor cu caracter fictiv și vădit ilicit în anul 2003, săvârșite de către ex-directorul SA „Transcereale”, inculpatul Iscolinii D.

Verificând integritatea bunurilor procurate, pentru a intra în posesia lor reprezentanții SRL „Mobvaro-M” au constatat că 7 imobile sînt deja vîndute, și ca urmare prețul acestor hîrtii de valoare s-a dovedit a fi devalorizat în urma tranzacțiilor ilegale efectuate în anul 2003, SRL „Mobvaro-M” fiind prejudiciată direct proporțional costului bunurilor subevaluate și delapidate de către Iscolnii D., avînd în vedere valoarea lor de piață la momentul procurării de către SRL „Mobvaro-M”.

Deci, SRL „Mobvaro-M” a procurat și achitat pachetul de acțiuni - cota statului, în cadrul acestei acțiuni statul urmînd, în calitate de vînzător, să asigure predarea integrală către cumpărător a activelor ce asigurau valoarea acțiunilor inclusiv a celor 10 bunuri imobile.

Ca rezultat a acțiunilor ilegale a lui Iscolinîi D. la gestionarea patrimoniului statului, instituțiile statului au scos la vînzare și au vîndut contrar prevederilor art. 763 Cod civil un lot de bunuri cu vicii materiale, fără a asigura repunerea cumpărătorului în drepturile patrimoniale lezate.

Deci, la 16.06.2008 SRL „Mobvaro-M” a devenit proprietarul pachetului de acțiuni în valoare totală de 5 339 881, 30 lei în care suprafața activelor - obiective imobile ce asigurau contravaloarea acțiunilor, scoase la vînzare (conform evaluării Agenției imobiliare „Print-Imobil” pentru 30.12.2003 și 01.09.2004), constituia 1735, 4 m.p., în cadrul tranzacției la Bursa de Valori contravaloarea 1 m.p. procurat de SRL „Mobvaro-M” a constituit 3077, 03 lei.

Respectiv ca rezultat al delapidării de către Iscolinii D. a 7 bunuri imobile cu suprafața totală de 803, 70 m.p. valoarea cărora a fost apreciată la Bursa de Valori la prețul de 2 473 010 lei, „Mobvaro-M” SRL a fost prejudiciată în urma acțiunilor ilegale a lui Iscolinîi D. în cuantumul sumei indicate.

Așadar, Iscolinîi D., fiind director al SA „Transcereale”, pe parcursul a.a. 2003-2004 a gestionat o întreprindere în care cota proprietății statului constituie 78, 09 %, și în virtutea funcției ocupate, era obligat în activitatea sa să călăuzească atât de prevederile normelor legislative ce reglementează administrarea proprietății statului cât și al Legii privind societățile pe acțiuni, nr. 1134 - XVI din 02.04.1997, expusă prin art. 69 al acestei Legi, fiind abilitat cu anumite drepturi și obligațiuni cu caracter restrictiv în vederea exercitării anumitor funcții organizatorico - economice și administrative de dispoziție la administrarea patrimoniului încredințat în gestionarea lui.

Astfel, în perioada anului 2003 Iscolinîi D., intenționat folosind situația de serviciu, în interes material și personal, a gestionat patrimoniul statului.

contrar prevederilor legale și ca rezultat intenționat, a diminuat cu 923 102 lei, prețul imobilelor SA „Trancereale” destinate vânzării, cauzând daune în proporții deosebit de mari statului, acțiuni ulterior soldate cu urmări grave și pentru drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanei juridice SRL „Mobvaro-M”, întreprindere, care în urma acestor acțiuni a fost prejudiciată în valoare de 2 473 010 lei.

Inculpatul Iscolnîi D., în aceeași perioadă de timp, a emis, confecționat și folosit mai multe documente oficiale false în următoarele împrejurări:

La 06.08.2013 Iscolnîi D., a emis ordinul nr. 02, în care a înscris date false, privind formarea în baza deciziei consiliului SA „Trancereale” a comisiei pentru aprecierea costului real al fondurilor fixe ale SA „Trancereale”, dar în realitate o astfel de ședință a consiliului SA „Trancereale” la acel moment încă nu a avut loc, fiind anticipată de ordinul respectiv.

La 15.08.2003 Iscolnîi D. a contrasemnat, aprobat și ulterior folosit actul de estimare a activelor neutilizate în procesul tehnologic de către SA „Trancereale”, și pasibile comercializării - un document ce conținea date false, prin care intenționat a fost subestimată valoarea mijloacelor fixe, astfel atribuind-i calitatea de document oficial.

Pe parcursul zilei de 30.12.2003 a încheiat din numele întreprinderii administrate de el, 7 contracte de vânzare - cumpărare a imobilelor menționate, care aveau un caracter fictiv, realizate fără intenția de a produce efecte juridice față de părțile contractante, ce urmau a voala o intenție comună cumpărătorii au achitat obiectivele imobile din mijloacele bănești puse la dispoziția lor de către Iscolnîi D. și persoane afiliate lui, fără ca ambele părți contractante să aibă intenția să execute clauzele acestor contracte.

Ulterior, în cadru realizării obligațiilor pe aceste contracte, pentru a atesta transmiterea obiectivului imobil lit. „F” în posesia noului proprietar SA „Orizont”, Iscolnîi D. a eliberat factura fiscală nr. 0309483 - document oficial fals semnat de Iscolnîi D., la 30.02.2004 ce atestă faptul că transmiterea acestui bun imobil către SA „Orizont” în realitate nu avut loc și tranzacția respectivă este evident fictivă.

În perioada ulterioară delapidării bunurilor statului la 25.02.2004, Iscolnîi D. a contrasemnat raportul financiar privind activitatea întreprinderii SA „Trancereale” pentru a. 2003, prezentat la 25.02.2004, organelor fiscale, a falsificat acest document oficial și nu a reflectat în el informație privind realizarea a 7 obiective imobile, patrimoniu public, ca bunuri neutilizate în procesul tehnologic.

Așa dar, Iscolnîi D., fiind persoană cu funcție de răspundere, care gestiona o organizație comercială, intenționat a confecționat și folosit, în mod repetat, documente oficiale false, care i-au acordat drepturi în vederea subevaluării și a gestionării voluntare a patrimoniului încredințat lui, soldate cu daune în proporții mari intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Inculpatul Iscolinîi D., exercitînd funcția de director al Societății pe Acțiuni "Transcereale", fiind persoană cu funcție de răspundere care gestionează o organizație comercială, avînd drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, urmărind scopul cupidant, delapidării averii încredințate în administrarea lui, în perioada anului 2003 a folosit situația de serviciu în interes material, prin delapidarea averii încredințate în administrarea lui, a cauzat daune în proporții deosebit de mari statului, precum și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice SRL „Mobvaro-M” în următoarele circumstanțe:

Fiind obligat, în virtutea funcției ocupate ca persoană cu funcție de răspundere care gestionează o organizație comercială în care cota proprietății statului constituie 78, 09 %, Iscolnîi D. era obligat să se călăuzească în activitatea sa, atît de prevederile normelor legislative, ce reglementează administrarea proprietății statului cît și a Legii privind societățile pe acțiuni, nr.1134-XVI din 02.04.1997 și anume art. 69 al legii enunțate, potrivit căreia era abilitat cu anumite drepturi și obligațiuni cu caracter restrictiv în vederea exercitării anumitor funcții organizatorico-economice și administrative de dispoziție, Iscolinîi D. a depășit limitele competențelor sale și la 06.08.2003 a emis un act juridic fictiv cu titlu de document oficial - Ordinul nr. 02, care conținea date false privind formarea comisiei pentru aprecierea costului real al fondurilor fixe ale SA „Transcereale”, invocînd că formarea acestei comisii a fost dispusă la ședința consiliului SA „Transcereale” din 07.08.2003, ședință care la momentul emiterii ordinului și formării comisiei ,încă nu avuse loc.

Ulterior, comisia formată în mod ilegal de către Iscolinîi D., sub controlul acestuia, a întocmit actul de estimare al activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderii pe care o administra, act în care a inclus date false privind valoarea a 9 imobile, indicînd că valoarea inițială de bilanț a acestor obiecte este mai mică decît valoarea acestora conform datelor evidenței contabile, la contul 123 «mijloace fixe», la momentul inventarierii. În final, la 15.08.2011 Iscolinîi D. a contrasemnat și aprobat actul fals, prin care intenționat a fost subestimată valoarea mijloacelor fixe, astfel atribuind-i actului calitatea de document oficial fără a se ține cont de prevederile cap. II, cap. VII-VIII al Indicațiilor metodologice „Privind determinarea valorii estimative a complexului patrimonial al întreprinderii și stabilirea prețului de vînzare a patrimoniului statului „aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1056 din 12.11.1997, anume s-a indicat că valoarea inițială de bilanț (reală) a acestor obiecte este mai mică decît valoarea acestora conform datelor evidenței contabile la contul 123 «mijloace fixe» la momentul inventarierii.

Fiind în virtutea p. 51 al Indicațiilor metodologice citate „ conducătorul, care poartă răspunderea materială disciplinară, administrativă și penală pentru înfăptuirea neconformă a inventarierii și pentru inexactitatea datelor privind evaluarea activelor și pasivelor incluse în actele de evaluare a complexului patrimoniului unic al întreprinderii ... ”, la 15.08.2003 Iscolinîi D.

a aprobat și contrasemnat, (atribuindu-i calitatea de document oficial), actul de estimare a activelor neutilizate în procesul tehnologic și pasibile comercializării-document ce conținea date false privind valoarea mijloacelor fixe, de care putea beneficia pentru realizarea intenției îndreptate spre delapidarea patrimoniului statului ce-i era încredințat în administrare.

Astfel, deși valoarea de bilanț a garajului - box (lit."E") conform datelor contabile la situația 01.10.2003 constituia 54 736 lei, în actul de estimare, a fost indicată valoarea de bilanț de 18 208 lei, valoarea fiind micșorată cu 36 528 lei.

În mod analogic, valoarea celui de-al doilea garaj-box (lit."E") a fost micșorată de la 42 121 lei la 13 100 lei sau cu 29 021 lei mai puțin.

Blocul de boxuri (garaje lit."F") a fost inclus în actul de estimare cu valoarea de 23 500 lei, cu toate că potrivit evidenței contabile valoarea acestuia constituia 245 070 lei, adică cu 221 570 lei mai mult.

Valoarea depozitului circulant (lit."G") a fost micșorată în act cu 1 801 lei, iar încăperea auxiliară (lit."C") a fost inclusă în act la valoarea de 12 048 lei, deși prețul de bilanț al acesteia constituia 38 547 lei (valoarea de bilanț fiind micșorată, astfel, cu 26 499 lei).

Ca urmare, valoarea de bilanț a imobilelor menționate a fost micșorată cu 288 920 lei. Concomitent, au fost falsificate datele din actul de estimare menționat prin subestimarea altor poziții de evidența contabilă.

Astfel, contrar prevederilor art. 97, (4) din Titlul IV, Cod fiscal, aprobat prin Legea nr.407-XV din 26.07.2001, prețul inițial de vânzare indicat în actul de estimare menționat era mai mic decât valoarea reziduală de bilanț.

Deși încăperile dispeceratului și ale blocului de producere (lit."D"), conform valorii inițiale de bilanț (reală), luând în considerație uzura, au fost estimate la valoarea reziduală de bilanț de 100 110 lei, prețul inițial de vânzare stabilit de Comisie era de 50 976 lei (TVA inclus).

La estimarea valorii garajelor (lit."L") diferența dintre valoarea reziduală de bilanț (reală) și prețul inițial de vânzare a constituit 27 027 lei, a construcției "ghereta comercială" (1 it."M") diferența a constituit 703 lei, a cabinei stației de alimentare cu combustibil (lit."N") diferența a constituit 551 lei. În total pe aceste obiecte au fost stabilite preturi, inițiale de vânzare mai mici decât valoarea reziduală de bilanț în sumă de 85 911 lei.

Așadar, Iscolinîi D., obținând în acest mod scopul scontat, exprimat prin diminuarea patrimoniului întreprinderii, fapt ce îi asigura pe viitor, în cadrul înstrăinării acestui patrimoniu posibilitatea de a însuși ilegal la prețuri diminuate mijloacele fixe încredințate în administrarea lui, folosind situația de serviciu și acționând în continuare contrar prevederilor legale, prevăzute de art. 65, alin. (2), lit. b) și art. 82, alin. 1), lit. a) al Legii nr. 1134 din 02.04.1997, Iscolinîi D. nu a prezentat actul de estimare respectiv consiliului societății pentru aprobarea valorii de piață a bunurilor ce urmau a fi obiect de înstrăinare în cadrul unei tranzacții de proporții.

Concomitent pentru realizarea aceluiași interes patrimonial Iscolinîi D. a ignorat cerințele punctelor 47-50 al Indicațiilor metodologice aprobate prin HG nr. 1056 din 12.11.1997, prin care se impunea prezentarea pentru

semnare a acestui act unui evaluator independent, licențiat în domeniu, care urma să fie angajat la evaluarea complexului patrimonial unic al întreprinderii.

Deși, în realitate un evaluator independent - compania licențiată în domeniu SRL „Prinț Imobil”, a fost antrenată pentru evaluarea reală de piață a patrimoniului statului, evaluatorului i-au fost prezentate pentru evaluare doar obiectivele imobile rămase în patrimoniul întreprinderii la 31.12.2003, adică imediat după delapidarea de către Iscolnîi D. la data de 30.12.2013 a unei părți esențiale a patrimoniului statului - bunuri imobile ce prezentau pentru el interes comercial.

În atare condiții, Iscolnîi D. a organizat și petrecut ședința Consiliului societății, unde a determinat membrii acesteia, să decidă asupra înstrăinării a 7 imobile ale întreprinderii la prețul de piață stabilit de el în mod arbitrar, care a constituit 469600 lei, astfel evitând obligațiile imperative prevăzute de art. 83 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea privind Societățile pe Acțiuni nr. 1134 din 02.04.1997 și a pct.7.2 alin. (5) din Statutul SA „Transcereale”, conform cărora decizia privind comercializarea imobilului cu valoarea de piață mai mare de 50 % din activele societății urina a 11 adoptată de către adunarea generală a acționarilor.

În realitate, potrivit bilanțului contabil întocmit pentru a. 2003, valoarea totală a activelor societății pentru această perioadă constituia 1 392 775 lei, valoarea de lichidare a imobilului înstrăinat la situația 30.12.2003 potrivit raportului de expertiză judiciară în construcții nr. 1310 din 01.06.2009 constituia 1 044 523 lei, iar valoarea de piață era de 1 392 702 lei.

În așa mod, în cazul realizării imobilului (propus spre comercializare la 30.12.2003), conform valorii de lichidare, coraportul lui valoric față de activele societății constituia 74, 09 % din aceste active, iar la realizarea bunurilor imobile, la valoarea de piață, ar fi constituit 99, 99 % din valoarea totală a activelor societății.

Astfel, Iscolnîi D., pentru a-și putea realiza intenția de delapidare a bunurilor patrimoniale încredințate în gestiunea sa a obținut de la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare autorizația cu nr.08-04/201/4191 din 09.10.2003 pentru comercializarea mijloacelor fixe neutilizate în procesul tehnologic.

Totodată, Iscolnîi D., urmînd la comercializarea mijloacelor fixe neutilizate în procesul tehnologic să se conducă de autorizația nr.08-04/201/4191 de procedura obligatorie stabilită prin prevederile pct.10, 12 și 13 al Regulamentului „Cu privire la modul de comercializare a activelor neutilizate în procesul tehnologic ale întreprinderilor”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 665 din 29.11.1996 a încălcat în mod flagrant, dispozițiile imperative menționate în autorizația Ministerului Agriculturii și Industriei, precum și a Regulamentului aprobat prin HG nr. 665 din 29.11.1996.

Fără a asigura comercializarea activelor în condiții de transparență necesare pentru identificarea cumpărătorilor care ar fi propus la licitații „cu strigare” , „cu reducere”, sau negocieri directe, condiții mai avantajoase, sau

un preț mai mare decât prețul inițial, și mai mult decât atât, subestimând esențial acest preț, acționând în numele societății pe acțiuni, dar contrar intereselor acesteia, Iscolinî D. la 30.12.2003 a înstrăinat 7 mijloace fixe ale SA „Transcereale”.

Iscolinî D., pentru a evita convocarea adunării generale a SA „Transcereale” și în vederea voalării faptului că este efectuată o tranzacție de proporții (care urma să se încheie în condițiile prevăzute de art. 82, alin. (2) art. 83 alin. 1 al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134 din 02.04.1997, în baza deciziei adunării generale a acționarilor, urmînd a fi aprobate de organul superior de conducere a societății a încheiat pe parcursul zilei de 30.12.2003 un șir de contracte ilegale, privind vânzarea - cumpărarea imobilelor menționate.

Deși, aparent au fost încheiate 7 contracte separate, cu diferite persoane, în realitate aceste tranzacții au fost efectuate în temeiul aceleiași decizii a consiliului societății din 07.08.2003 deci erau legate reciproc, aveau ca obiect bunuri imobile din același complex de clădiri cu o destinație unică, au fost încheiate pe parcursul unei zile și autentificate la același notar, fiind achitate costurile imobilelor din mijloacele bănești puse la destinația cumpărătorilor de către Iscolinî D. și persoane afiliate dînsului.

În circumstanțele expuse, contractele vizate prezentau în realitate acte juridice simulate, realizate fără intenția de a produce efecte juridice față de părțile contractante, ce urmau a voala o intenție comună, - însușirea prin delapidare a obiectelor respective, cu o ulterioară transmitere de la persoanele cărora imobilele le-au fost vîndute fictiv lui Iscolinî D. sau Tataru P., fapt ce urma să fie asigurat prin aceia că, cumpărătorii imobilelor Buza V., Buza S. și Mereuța A. sunt în relații de rudenie cu Tataru P., (nepoți) și în relații de parteneriat comercial cu fiul acestuia, Tataru C. (cofondatori ai SRL „Veupsal”).

În așa mod la 30.12.2003 din numele SA „Transcereale” au fost înstrăinate, următoarele imobile :

- la prețul de 99 800 lei imobilul lit. C cu suprafața de 119,6 m.p. și lit. D cu suprafața de 112,8 m.p., prin contractul de vânzare cumpărare încheiat cu cet. Buză V., iar ulterior imobilul lit. C (inițial cu nr. cadastral 010030204103, ulterior nr. 0100302317) a fost vîndut cet. Iscolinaia M. de către Buză V. prin contractul de vânzare-cumpărare din 26.05.2004 la prețul de 47 879 lei, iar imobilul lit. D (nr. cadastral 010030204103) la 23.12.2004 donat de acesta fratelui său, Buza S., dar practic fiind gestionat de Iscolinî D.;

- imobilul lit. F (nr. cadastral 010030204105), cu suprafața de 457,1 m.p., conform clauzelor contractul de vânzare cumpărare încheiat cu SA „Orizont” la 30.12.2003 a fost comercializat la un preț de 270 mii lei, însă tranzacția de vânzare - cumpărare a imobilului cu lit. F (nr. cadastral 010030204105), a fost înregistrată în Registrul bunurilor imobile la 14.01.2004, adică anterior datei din 02.02.2004 când a fost achitat prin transfer pe contul SA „Transcereale”, contravaloarea obiectului și chiar anterior momentului transmiterii imobilului noului proprietar, eveniment care conform facturii fiscale nr. 0309483 ar fi avut loc la 30.02.2004 ,adică la

o dată ce nu există în calendar, iar la 23.12.2006 acest obiectiv a fost vândut de SA „Orizont” la prețul de 275 mii lei lui Tataru C.;

- imobilele lit. E cu suprafața totală de 127,5 m.p. (nr. cadastral u 10030204105), lit. M cu suprafața de 22,3 m.p.(nr. cadastral 010030204109) , lit. U cu suprafața de 74,8 m.p. (nr. cadastral 010030204108) și lit. N cu suprafața de 9,2 m.p. (nr. cadastral 010030204110), prin contractul de vânzare - cumpărare încheiat cu cet. Șalaru M. la prețul de 99 800 lei, ulterior la 15.10.2004 vândute de către acesta cet. Mereuță A.. La 14.03.2005 cet. Mereuță A. prin contractul de vânzare - cumpărare a înstrăinat imobilele menționate aceluiași cet. Tataru C. la prețul de 90 mii lei.

În așa mod, conform datelor evidenței contabile a SA „Transcereale” valoarea totală a imobilelor comercializate, achitată de cumpărători în perioada 31.12.2003 - (1.12.2004 a constituit 469 600 lei.

În atare circumstanțe, Iscolinîi D. a încălcat flagrant prevederile art. 76 alin. (1) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1 134 din 02.04.1997, conform căreia "...Tranzacțiile societății, inclusiv cele legate de reorganizarea ei, de înființarea întreprinderilor afiliate, se efectuează pornindu-se de la valoarea de piață a bunurilor achiziționate sau înstrăinate...".

Achitînd în calitate de impozite și taxe bugetului de stat (trezoreriei centrale) - 213 907, 2 lei, din suma încasată de către organul de administrare a SA „Transcereale”, au fost achitate inclusiv 20% TVA din tranzacțiile susmenționate, fapt ce a generat că cheltuielile întreprinderii să fie mult mai mari decît surplusul propus de cumpărători la prețul inițial de estimare.

Astfel, imobilele cu literele „E”, „M”, „N”, și „U” cu prețul de vânzare de 99 600 lei, au fost înstrăinate lui Șalaru M. contra sumei de 99 800 lei, atunci când întreprinderea a achitat bugetului de stat pentru înfăptuirea acestei tranzacții 19 960 lei TVA.

Fiind estimată în cadrul raportului de expertiza judiciară în construcții nr. 1310 seria AA nr.002876 din 01.06.2009, valoarea reală a bunurilor imobile respective în condiții legale, s-a stabilit că valoarea de lichidare a imobilelor nominalizate la situația 30.12.2003 constituia 1 044 523 lei și anume imobilul lit."C" cu suprafața de 119,6 m.p. valora 128 958 lei; imobilul lit."D" cu suprafața de 1 12,8 m² - 197 587 lei; imobilul lit."T" cu suprafața de 457,1 m.p. - 508 806 lei; imobilul lit."L" cu suprafața de 127,5 m² - 22 131 lei; imobilul lit."M" cu suprafața de 22,3 m.p. - 20 856 lei; imobilul lit."U" cu suprafața de 74,8 m.p. - 59 564 lei; imobilul lit."N" cu suprafața de 9,2 m.p. - 6 621 lei.

Ca rezultat imobilele SA „Transcereale” au fost realizate la un preț esențial subevaluat chiar valorii de lichidare, adică valorii obținute cu amendamentul vânzări forțate, când vânzătorul este silit să vîndă bunul în timp scurt și cu expunerea pe piață a imobilului în condiții neadecvate și în lipsa publicității. Totodată, conform aceluiași raport valoarea de piață a aceluiași imobile adică, valoarea ce urma să fie obținută la vînzarea acestor imobile apreciată conform pct.10, 12 și 13 al Regulamentului, aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr. 665 din 29.11.1996, constituia în mod real la momentul vânzării, adică la 30.12.2003 prețul de 1 392 702 lei.

Anume imobilul cu lit."C", cu suprafața de 119,6 m.p. valora 171 944 lei; imobilul cu lit. „D„cu suprafața de 112,8 m.p. - 263 450 lei; imobilul lit."T" cu suprafața de 457,1 m.p. - 678 409 lei; imobilul lit."E" cu suprafața de 127,5 m.p. - 162 842 lei; imobilul lit."M" cu suprafața de 22,3 m2 - 27 809 lei; imobilul lit.'U" cu suprafața de 74,8 m2 -79 419 lei; iar imobilul lit."N" cu suprafața de 9,2 m.p. - 8 829 lei.

Urmare a diminuării intenționate, contrar prevederilor art. 65 alin. (2) lit. b), art. 76, art. 82, alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1134 din 02.04.1997 a costului real a imobilelor supuse înstrăinării, valoarea de piață a căror constituia 1 392 702 lei, precum și a aprobării unor prețuri eronate a avut ca rezultat comercializarea acestor imobile la un preț diminuat, subestimat la 469 600 lei, fiind prejudiciate interesele patrimoniale ale statului cu 923 102 lei.

Acționând contrar prevederilor art. 39 alin. (6) al Legii nr. 1134 din 02.04.1997 privind societățile de acțiuni, urmând să exercite o astfel de gestionare a patrimoniului încredințat în administrarea lui, care ar fi asigurat menținerea activelor nete a societății la o valoare nu mai mică decât mărimea capitalului social, în caz contrar urmînd să informeze de acest fapt adunarea generală a acționarilor, pentru a întreprinde măsuri de vigoare în sensul redresării acestei situații, Iscolnîi D. a activat contrar prevederilor acestei Legi.

Astfel, gestionînd activele societății în interese personale, Iscolinîi D. pe parcurs a 4 ani financiari (2000- 2003, perioada, în care capitalul social constituia constant 1 595 810 lei), a menținut activele societății sub nivelul cerințelor legale, adică la o valoare mai mică decât cea a capitalului social - acești indici constituind 1 055 196 lei pentru a. 2000, 1 539 176 lei pentru a. 2001 și 1 446 594 lei pentru a. 2002, 1 392 775 lei pentru a. 2003 și pentru a documentele oficiale privind rezultatele activității economice pe perioada anului 2003.

Continuînd să activeze, ulterior delapidării bunurilor imobile în calitate de director a SA „Transcereale” pînă la 15.03.2004, Iscolinîi D. a contrasemnat raportul financiar privind activitatea întreprinderii SA „Transcereale" pentru anul 2003, prezentat la 25.02.2004, organelor fiscale, și nu a reflectat în acest document oficial informația privind realizarea a 7 obiective imobile, patrimoniu public, ca bunuri neutilizate în procesul tehnologic.

Concomitent cu obligația de a asigura autenticitatea și actualizarea datelor din rapoartele financiare, conform Hotărîrii Guvernului nr. 379/03.07.96 și Hotărîrii Guvernului nr. 1016 din 01.10.1998, în calitate s-a de conducător al întreprinderii, deținător al patrimoniului public, Iscolinîi D., era obligat să prezinte organelor de resort, pentru informarea Departamentului de Privatizare, formularul 2-pp „darea de seamă privind mărimea și circulația proprietății”, precum și să prezinte informații

generalizatoare privind dispunerea de patrimoniu public și circulația acestuia.

Contrar cadrului legal existent, Iscolinîi D. a eludat prezentarea unei informații veridice în acest sens, ca urmare conducerea posterioară a SA „Transcereale”, cărei i-a fost încredințată gestionarea patrimoniului întreprinderii, proprietăți a statului a tirajat în rapoartele financiare pe perioada a.a. 2004-2007 date eronate incluse inițial în raportul financiar pentru a. 2003, rezultat al cărui fapt, Departamentul de Privatizare, a înregistrat în Registrul patrimoniului Public informație denaturată privind starea reală a activelor incluse în capitalul social - cotă parte proprietate a statului, inclusiv și a faptului înstrăinării bunurilor neutilizate în procesul tehnologic de către SA „Transcereale,,.

La 22.10.2004, prin Decizia Camerei înregistrării de Stat au fost înregistrate modificări în denumirea SA „Transcereale”, prin schimbarea denumirii complete în întreprinderea de Transport, Reparații și Agroservicii "Ex-Prod-Trans" SA (reînregistrată cu numărul de stat de identificare (IDNO) 1002600046).

În anul 2008 la Bursa de Valori a Moldovei a fost plasat spre privatizare pachetul de 124618 acțiuni, proprietate a statului, cu valoarea de 1 246 168 lei, emitent al căror a fost SA „Ex-Prod Trans”, acest pachet fiind asigurat de capitalul social al SA „Transcereale”, în care cota/parte a statului constituia 78,09 % fără a fi indicată înstrăinarea a 7 imobile.

Ca urmare, la 16.06.2008 pachetul de acțiuni a fost procurat de către SRL „Mobvaro-M”, care a achitat pentru aceste hîrtii de valoare 5 339 881 lei, prețul de vânzare a unei acțiuni fiind 42, 85 lei contra valorii nominale inițiale 10 lei costul unei acțiuni.

La 16.07.2008 SRL „Mobvaro-M”, primind adeverința de privatizare în care era enumerate 15 obiective imobile introduse în capitalul social al întreprinderii a depistat că din 10 bunuri imobile de valoare, cu suprafața totală de 1735,4 m.p. propuse spre vânzare, la balanța întreprinderii rămase numai 3, iar 7 obiecte imobiliare cu suprafața de 803,70 m.p., fiind înstrăinate.

Așadar, inculpatul Iscolinîi D., fiind în exercițiul funcției de director al SA „Transcereale”, folosind situația de serviciu, la 15.08.2003 cu scopul ulterioarei delapidări, a diminuat cu 923 102 lei, prețul de piață a bunurilor imobile a SA „Trancereale”, ce urmau a fi supuse înstrăinării, și ulterior la 30.12.2003 prin înstrăinarea bunurilor a însușit ilegal, prin delapidare, bunurile SA "Transcereale", patrimoniu a statului încredințat în administrare lui, în valoare de 1 392 702 lei, astfel cauzând statului daune în proporții deosebit de mari, iar ca urmare a procurării la 16.06.2008 de către „Mobvaro-M” SRL a pachetului de acțiuni a statului, a prejudiciat interesele patrimoniale a persoanei juridice menționate.

5.1. Instanța de apel a indicat în decizia sa că a judecat cauza în limitele învinuirii formulate, conform prevederilor art. 325 Cod de procedură penală, la bază fiind pusă ordonanța din 20 noiembrie 2013 privind concretizarea învinuirii în instanța de apel. Instanța de apel a considerat că prin această

ordonanță nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul la apărare a inculpatului Iscolinfi D.

Instanța de apel a mai remarcat că prin ordonanța nominalizată, precum și în procesul dezbaterilor, procurorul a cerut excluderea din întregul volum de învinuire a faptei incriminate în baza art. 314 alin.(1) Cod penal, astfel instanța de apel, prin prisma prevederilor art. 325 Cod de procedură penală, nu a judecat cauza în partea respectivă a învinuirii inițial înaintate inculpatului.

Instanța de apel a considerat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor infracționale constatate, prevăzute de art. 191 alin.(5); 335 alin.(1¹) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal, prin aprecierea probelor administrate în cauză și cercetate în ședința de judecată în apel, precum ar fi:

- procesul-verbal de ridicare din 03.04.2009, prin care s-a ridicat de la Oficiul cadastral teritorial Chișinău, dosarul cadastral, dosarul tehnic și registrul bunurilor imobile aflate în litigiu pe cauza dată;

- procesul-verbal de ridicare din 28.10.2009, prin care s-au ridicat de la SA "Ex-Prod-Trans" (succesorul SA "Transcereale") documentele privind evidența imobilului aflat în litigiu pe cauza dată;

- procesul-verbal de ridicare din 12.12.2008, prin care s-au ridicat de la cet. Buză V., documente privind procurarea imobilului aflat în litigiu, care i-au fost transmise de către Iscolinfi D.;

- raportul de expertiză nr.1310 din 01.06.2009, prin care este stabilit că bunurile aflate în litigiu pe cauza dată au fost înstrăinate la un preț mai mic decât cel de piață, la situația efectuării tranzacției de vânzare;

- actul de control din 03.07.2009, conform căruia au fost stabilite un șir de încălcări la înstrăinarea imobilelor aflate în litigiu pe cauza dată;

- ordinul nr.2 din 06.08.2003, potrivit căruia conform dispoziției Consiliului SA "Transcereale" s-a dispus crearea unei comisii pentru aprecierea costului real al fondurilor fixe ale întreprinderii și tot prin acest ordin, comisia a decis pregătirea tuturor actelor în vederea înaintării către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Departamentului privatizare și Administrare a proprietății de Stat cu scopul acordării autorizației la comercializarea fondurilor fixe (f.d.39, vol. I);

- procesul - verbal al ședinței Consiliului SA "Transcereale" din 07.08.2003, a cărui ordine de zi a fost comercializarea fondurilor fixe ale întreprinderii, rezultă că acesta nu a fost anulat și nu a fost contestat (f.d.40, vol. I).

- autorizația cu nr. 08-04/201/4191 din 09.10.2003 eliberată directorului SA „Transcereale” de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în care era menționat faptul că aceste active pot fi comercializate contra mijloacelor bănești prin negocieri directe, dacă pentru aceste active pînă la publicarea comunicatului informativ a fost propus un preț mai mare decît prețul inițial și condiții mai avantajoase, condiții prevăzute de pct. 13 al Regulamentului cu privire la modul de comercializare a activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 665 din 29.11.1996 (f.d.41, vol. I);

- contractele de vânzare - cumpărare din 30.12.2003, 15.10.2004, 26.05.2004, prin care au fost vândute garajul lit. C la 47 879 lei și blocul de producere lit. D la 50 976 lei (f.d.162-165, vol. I);

- răspunsul adresat SA "Transcereale" de Departamentul Privatizării al RM, prin care se indică că decizia și modalitatea de comercializare a activelor neutilizate în procesul tehnologic al întreprinderilor, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.665 din 29.11.1996, o adoptă autoritatea centrală de specialitate, în cazul dat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și nu necesită coordonare cu Departamentul Privatizării (f.d.42 vol. I);

- hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 26.11.2009 (f.d. 210, vol. I), rămasă irevocabilă, prin care SRL „Mobvaro-M” a solicitat ulterior declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare încheiate între ea și SA "Transcereale", SA "Orizont", motivul și temeiul acțiunii fiind același - diminuarea prețului, vânzarea în lipsa petrecerii licitației, prejudicierea statului;

- decizia Curții Supreme de Justiție din 01.12.2010 (f.d. 250, vol. II), prin care s-a constatat că SC "Mobvaro-M" în anul 2003 nu era acționarul societății în cauză și acestuia careva prejudicii nu i s-au cauzat.

Instanța de apel a considerat nefondată versiunea inculpatului, precum că n-a săvârșit infracțiunile imputate, deoarece nu este confirmată prin probe pertinente și concludente, și respectiv, reprezintă un mijloc de apărare, urmărindu-se scopul de a evita răspunderea penală pentru fapta săvârșită, însă nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului, deoarece probele prezentate în sprijinul învinuirii dovedesc cu certitudine vinovăția în săvârșirea infracțiunilor imputate.

Instanța de apel a concluzionat că sînt declarative afirmațiile inculpatului, precum că vânzarea - cumpărarea imobilelor SA „Transcereale” au fost efectuate în modul prevăzut de lege și că nu a fost cauzat careva prejudiciu statului.

În cazul în care nu ar fi fost cauzat prejudiciul, în evidența contabilă a SA „Transcereale” ar fi fost indicate toate tranzacțiile de înstrăinare a bunurilor și, respectiv, situația reală a stării financiare a întreprinderii, însă aceasta nu s-a realizat din motivul, că conducătorul SA „Transcereale”, inculpatul Iscolinîi D, a tăinuit starea economico-financiară reală, indicînd în darea de seamă din februarie 2004 date eronate privind aflarea la contul SA „Transcereale”, inclusiv a imobilelor, care, în realitate, fuseseră înstrăinate ilegal la 30.12.2003.

Interesul material și personal al inculpatului Iscolinîi D. în comiterea abuzului de serviciu și a însușirii bunurilor statului, în opinia instanței de apel, a fost demonstrat la judecarea cauzei în mod evident prin modalitatea de sustragere - indicarea, că valoarea inițială de bilanț (reală) a imobilelor este mai mică decît valoarea acestora conform datelor evidenței contabile la contul 123 « mijloace fixe» la momentul inventarierii, ignorarea de către Iscolinîi D. a Indicațiilor metodologice „Privind determinarea valorii estimate a complexului patrimonial al întreprinderii și stabilirea prețului de vânzare a patrimoniului statului”, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.

1056 din 12.11.1997, a prevederilor art. 65 alin.(2) lit. b) și art. 82 alin.(1) lit. a), art. 83 alin.(1) din Legea nr.1134 din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni, neprezentând actul de estimare a bunurilor la aprobare consiliului societății, pentru ca acesta să aprobe valoarea de piață a bunurilor ce urmau a fi obiect de înstrăinare în cadrul unei tranzacții de proporții contrar prevederilor legale prevăzute de art. 65 alin. (2) lit. b) și art. 82 alin. 1) lit. a) din Legea nr. 1134 din 02.04.1997, Iscolinîi D. nu a prezentat actul de estimare respectiv la aprobarea consiliului societății, nu a convocat Adunarea generală a SA „Transcereale”, pentru ca acesta să aprobe valoarea de piață a bunurilor, ce urmau a fi obiect de înstrăinare în cadrul unei tranzacții de proporții, dar a dispus încheierea a 7 contracte separate cu diferite persoane, pe parcursul unei zile și autentificate la același notar, ca mai apoi obiectivele imobile indicate să fie achitate din mijloacele bănești puse la destinația cumpărătorilor de către Iscolnîi D. și persoane afiliate dînsului cu ulterioara transmitere a imobilelor în proprietatea lui Iscolnîi D., Tataru P. și rudelor sale.

Instanța de apel a considerat că nu sunt veridice nici afirmațiile inculpatului, precum că el nu a cauzat prejudiciu SRL "Mobvaro-M", invocându-se hotărîrea irevocabilă a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 26.11.2009, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01.12.2010, deoarece potrivit art. 9 Cod penal timpul săvîrșirii faptei se consideră timpul cînd a fost săvîrșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

Astfel, instanța de apel a conchis, că deși inculpatul a comis infracțiunea în anul 2003, prejudiciind bunurile statului, dar neavînd la acel moment relații juridice cu SRL "Mobvaro-M", acest fapt nu demonstrează lipsa vinovăției lui Iscolinîi D. în cauzarea prejudiciului SRL "Mobvaro-M", deoarece însușirea ilegală a bunurilor, tănuirea de către inculpat a situației reale financiare din SA „Transcereale” în anul 2003-2004 a condus ulterior, în anul 2008, la includerea în lista mijloacelor fixe dispuse spre privatizare a imobilelor, care fuseseră înstrăinate de către inculpat încă în anul 2003, dar valoarea cărora a fost achitată de SRL "Mobvaro-M" ca obiecte dispuse spre privatizare.

De asemenea instanța de apel a subliniat că, acțiunile de falsificare de către Iscolinîi D. a ordinului nr.02 din 06.08.2003, care conținea date false privind formarea comisiei în baza deciziei consiliului SA „Transcereale” pentru aprecierea costului real al fondurilor fixe ale SA "Transcereale" sunt evidente prin însuși faptul, că este un act unipersonal, emis și semnat anume de către Iscolinîi D. în scopul înstrăinării bunurilor SA „Transcereale” și care a avut ca urmare cauzarea prejudiciului statului în proporții mari.

Cu referire la faptul, că organul de urmărire penală a anexat la materialele dosarului xerocopii neautentificate ale documentelor incluse în volumul învinuirii, instanța de apel a considerat că acest fapt nu constituie temei de achitare a inculpatului, fiindcă în cadrul examinării cauzei în instanța de apel au fost prezentate de către procuror și reprezentantul părții vătămate atît acte originale, cît și copii autentificate în modul prevăzut de

lege - documentele expuse mai sus, care confirmă vinovăția lui Iscolinîi D. în săvârșirea infracțiunilor imputate și constatate la judecarea cauzei.

Totodată, instanța de apel a menționat că, urmărirea penală s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și respectiv nu se constată încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate. În cadrul urmăririi penale, inculpatului i-au fost respectate drepturile procesuale prevăzute în art. 64 și 65 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a remarcat că potrivit Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.326 din 23.12.2013, în vigoare din 25.02.2014, art. 335 Cod penal a fost completat cu alin.(1¹), care cuprinde componența de infracțiune prevăzută la alin.(3) lit.b) din acest articol și analizând, în plan comparativ, sancțiunile din aceste 2 norme penale speciale, se observă, că cea din art. 335 alin.(1¹) Cod penal este mai ușoară decât cea din art. 335 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Interpretând prevederile din art.10 alin. (1) Cod penal în raport cu prevederile din art. 335 alin.(3) lit. b) și 335 alin.(1¹) Cod penal, sub aspectele privind acțiunea legii penale în timp și retroactivitatea acesteia, instanța de apel a ajuns la concluzia că, în cauza penală propriu - zisă, calificarea faptei săvârșite, urmează a fi efectuată în baza legii noi, dat fiind că este mai favorabilă, deoarece ușurează pedeapsa.

Astfel, calificarea faptei săvârșite de inculpat de către instanța de apel s-a efectuat în baza art. 335 alin.(1¹) Cod penal și, în acest context, s-a remarcat că în cuprinsul dispozitivului deciziei din 11 iunie 2014 s-a strecurat o eroare materială evidentă: în alin.(3), fiind greșit indicat „ 335 alin.(3) lit. b) Cod penal", pe când corect trebuia indicat „335 alin.(1¹) Cod penal", deoarece la adoptarea hotărârei, printre altele, s-a constatat, că inculpatul este vinovat de săvârșirea faptei ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 335 alin.(1¹) Cod penal - folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu, în interes personal și material, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice, soldate cu urmări grave.

Prin încheierea din 11 iunie 2014, în conformitate cu prevederile art. 249 Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus: înlocuirea sintagmei „ 335 alin.(3), lit. b) Cod penal" cu sintagma „ 335 alin.(1¹) Cod penal" și de citit alin.(3) din dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014 în redacția corespunzătoare, motiv pentru care în dispozitivul deciziei redactate propriu-zise se va indica, că Iscolinîi D. se recunoaște vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 335 alin. (1¹) Cod penal și, respectiv, se pedepsește conform sancțiunii acestei norme penale speciale.

Cu privire la răspunderea penală a inculpatului în baza art. 361 alin.(2) lit.d) Cod penal, instanța de apel a constatat că a intervenit termenul de prescripție prevăzut la art. 60 alin.(1) lit. b) Cod penal și inculpatul urmează a fi liberat de răspundere penală, deoarece din ziua săvârșirii infracțiunii

respective, clasificată conform art.16 Cod penal, ca fiind mai puțin gravă, au expirat 5 ani.

Instanța de apel a conchis că din materialul probator al cauzei, cu certitudine s-a constatat că inculpatul a săvârșit infracțiunea la 06.08.2003, adică la timpul judecării propriu-zise au trecut mai mult de 10 ani din ziua săvârșirii infracțiunii.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă instanța de apel a indicat că a ținut cont de prevederile art. 7,61,75 și 84 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele cauzei, de personalitatea inculpatului, care se caracterizează pozitiv, nu dispune de antecedente penale, de influența pedepsei asupra restabilirii echității sociale, corectării și reeducării persoanei, de scopul de prevenire a fenomenului infracțional, considerind că rațional și rezonabil ar fi stabilirea unei pedepse prevăzută de lege - închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita o anumită activitate în domeniul respectiv, deoarece în cauză, nu s-au stabilit circumstanțe ce ar justifica aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege, precum și aplicarea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a conchis ca sunt dovedite temeiurile pagubei produse prin infracțiune, însă suma exactă a despăgubirilor cuvenite părții civile nu a fost stabilită și de aceea a considerat că acțiunea civilă urmează a fi admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Instanța de apel a concluzionat că instanța de fond ilegal și neîntemeiat a adoptat o hotărîre de achitare a inculpatului Iscolinîi D., deoarece nu a dat aprecierea cuvenită probelor prezentate în sprijinul învinuirii, nu a stabilit corect circumstanțele cauzei și nu a enunțat just temeiurile soluției adoptate cu indicarea motivelor corespunzătoare, astfel nefiind acordată deplină eficiență dispozițiilor art. 7, 101, 384 Cod de procedură penală.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de avocatul Lozan O. în numele inculpatului Iscolinîi D., care solicită casarea acesteia cu menținerea hotărîrii primei instanțe, prin care Iscolinîi D. a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin.(5), 335 alin. (3) lit. b), 361 alin. (2) lit. d) și 314 alin. (1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, invocînd temeiurile de recurs prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și pct.8) Cod de procedură penală.

În motivarea recursului indică asupra faptului că, învinuirea adusă inculpatului este neîntemeiată, deoarece acuzarea de stat nu a prezentat careva probe pertinente și concludente ce ar proba vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor penale care i se impută și asupra legăturii cauzale directe între acțiunile acestuia și efectul avut loc.

Menționează că instanța de apel în decizia sa a distorsionat și a interpretat greșit faptele, probele și declarațiile martorilor în defavoarea inculpatului, a dat o apreciere greșită și neîntemeiată înscrisurilor anexate la dosarul penal, s-a contrazis în multe afirmații, astfel s-a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Totodată, reține faptul că toată decizia instanței de apel cuprinde expunerea repetată a faptelor, copiată mot-a-mot din apelurile procurorului și a părții vătămate, nu conține parte motivantă proprie care să motiveze măcar într-un fel concluzia la care a ajuns în final.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, reprezentantul SRL „Movbaro-M” a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece consideră că decizia instanței de apel privind condamnarea lui Iscolinîi D. este argumentată și legală.

8. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 al.(1) p. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel sau se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță.

Art. 414 al. (2) Cod de procedură penală, reieșind din faptul că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea ca instanța să dea o nouă apreciere probelor administrate în fața primei instanțe.

Astfel instanța de apel, soluționînd apelul, poate să caseze (desființeze) sentința primei instanțe și să pronunțe o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, adoptînd una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, prin aprecierea temeiniciei sau netemeiniciei învinuirii, dispunînd, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

În această ipoteză, apelul are caracterul unei căi de atac de reformare, în sensul că instanța de apel, după desființarea hotărîrii atacate, procedează ea însăși, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, pronunțînd o nouă hotărîre.

Astfel, instanța de apel rejudecă fondul cauzei ca instanță de apel, și nu ca primă instanță, prin modificarea gradului de jurisdicție.

Efectul devolutiv nu promovează o reeditare de către instanța de apel a judecării care a avut loc în prima instanță, ci o nouă judecată, cu caracter autonom, care are ca obiect reexaminarea acelor dispoziții din hotărîre, care au fost greșit sau nelegal soluționate.

În consecință, potrivit prevederilor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost

comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, deoarece o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Verificând argumentele invocate în recursul depus în raport cu materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de apel la examinarea cauzei a comis erori de drept ce nu pot fi corectate în instanța de recurs, pronunțînd soluția sa fără respectarea prevederilor legale, a jurisprudenței CtEDO, precum și a practicii judiciare stabilite.

Potrivit art. 325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Conform prevederilor art. 14 pct. 3 al Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice „Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale are dreptul, în condiții de deplină egalitate, la cel puțin următoarele garanții: a) *să fie informată în cel mai scurt termen, într-o limbă pe care o înțelege și în mod detaliat, despre natura și motivele acuzației ce i se aduce; b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale și să comunice cu apărătorul pe care și-l alege.*”

La rîndul său Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale stipulează în art. 6 pct. 3: „Orice acuzat are, în special, dreptul : a. *să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa; b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale*”.

Normele enunțate supra confirmă incontestabil faptul că într-o societate democratică în cadrul unui proces echitabil are o importanță deosebită reglementarea dreptului persoanei de a cunoaște natura și motivele acuzației aduse ei și, în acest sens, și a dreptului la apărare. Realizarea acestor drepturi se manifestă prin asigurarea unor garanții pentru o persoană învinuită de comiterea unei fapte penale, acestea cuprinzînd în sine totalitatea drepturilor

și regulilor procesuale ce oferă persoanei posibilitatea de a se apăra și de a contesta învinuirile ce i se aduc.

Astfel, reieșind din prevederile tratatelor internaționale și jurisprudența relevantă a CtEDO, în conținutul dreptului la apărare intră *dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauzele acuzației*, aceasta fiind o condiția esențială a unui proces echitabil, care reiese din dreptul celui acuzat de a-și pregăti apărarea. Realizarea garanției cere o informare detaliată, fără a impune o formă specifică a modului în care acuzatul are să fie informat (chiar forma verbală este compatibilă cu dispozițiile internaționale).

Garanția de a fi informat asupra naturii și motivelor acuzației se realizează prin informare detaliată, ea fiind aplicabilă și în cazul modificării acuzației sau în caz de schimbare a încadrării juridice a faptelor.

Prin urmare, inculpatului nu i se poate incrimina nimic mai mult decât ceea ce se conține în actele procedurale de bază prin care se exercită funcția de acuzare în procesul penal: ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul.

Dispozițiile art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală stabilesc posibilitatea modificării învinuirii dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare.

Modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei se poate înfăptui numai de către acuzatorul de stat în condițiile și conform procedurii stabilite în art. 326 Cod de procedură penală.

Astfel, în conformitate cu art. 326 Cod de procedură penală, în cadrul judecării cauzei în primă instanță, acuzatorul de stat este în drept să modifice, prin ordonanță, învinuirea adusă inculpatului în cadrul urmăririi penale în sensul agravării ei, dacă probele cercetate în ședința de judecată, în opinia lui, dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior. Procurorul poate proceda la fel și în cazul, când se constată, că inculpatul a săvârșit o altă infracțiune, care va influența încadrarea juridică a învinuirii aduse acestuia.

La cererea procurorului, coroborată cu partea vătămată, care consideră necesar de a modifica încadrarea juridică, fără a agrava situația inculpatului, instanța trebuie să pună acest aspect în discuția părților și să explice inculpatului că este în drept să ceară timp de a-și pregăti apărarea și să propună probe.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.5 din 17.03.2009 pentru controlul constituționalității prevederilor alin.(1) art. 326 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova este inadmisibilă aducerea neîntemeiată de noi capete de acuzare în procesul judecării cauzei penale, însă, este la fel inadmisibil ca reprezentantul acuzării de stat, care descoperă în cadrul procesului penal noi circumstanțe incriminatoare, să nu poată aplica pîrghiile justiției pentru calificarea corectă și echitabilă a faptelor comise de inculpat. În acest caz s-ar încălca dreptul la un proces echitabil al părții vătămate și al societății, care acuză persoana prin intermediul procurorului.

Rolul procurorului în procesul penal, subliniază Curtea Constituțională, este multiaspectual, constând în apărarea persoanei, a drepturilor și libertăților acestuia, în apărarea societății și a statului împotriva fenomenului criminalității, în constatarea și descoperirea tuturor infracțiunilor săvârșite, în prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Dreptul procurorului, prevăzut de art. 326 alin.(1) Cod de procedură penală de a modifica învinuirea “dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior”, se realizează prin emiterea în acest sens a ordonanței, iar instanța are obligația de a o accepta în cazul prezenței probelor incontestabile. Acest drept este proporțional cu situația care a determinat-o, și anume săvârșirea de către inculpat a unei infracțiuni mai grave decât cea incriminată. Or, procurorul nu poate fi lipsit de dreptul de a-și exercita atribuțiile sale potrivit art.124 din Constituție.

Colegiul consideră necesar de subliniat corelația dintre alin.(1) și alin.(2) ale art. 326 Cod de procedură penală, deoarece, deși alin. (2) prevede situația „sau că au apărut circumstanțe noi care vor influența încadrarea juridică a învinuirii aduse lui”, acesta reglementează aceeași procedură și permite agravarea situației inculpatului nu numai în prima instanță, dar și în instanța de apel, dar numai în anumite condiții.

Spre deosebire de alin.(2), alin.(1) nu impune pentru pregătirea apărării un termen rigid, stabilirea termenului necesar rămânând la discreția instanței, luându-se în considerație noile capete de învinuire și complexitatea cauzei.

Deosebirea dintre modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei, prevăzută în alin.(1) și (2) ale art. 326 Cod de procedură penală, constă în faptul că în cazul alineatului (1) probele examinate în ședință dovedesc incontestabil că acțiunile inculpatului deja incriminate constituie o faptă prejudiciabilă mai gravă, inculpatului i se prezintă o nouă învinuire, dar acesta nu se audiază din nou, deoarece modificarea învinuirii rezultă din probele deja cercetate în cadrul ședinței de judecată, iar în cazul alineatului (2) inculpatul a săvârșit o altă infracțiune, care n-a fost cercetată în cadrul urmăririi penale și care influențează încadrarea juridică a învinuirii aduse lui sau s-a constatat că infracțiunea incriminată a fost comisă în participație cu altă persoană care a fost scoasă neîntemeiat sau ilegal de sub urmărire penală. De aceea în situația al.(2) urmează a fi întocmit și un rechizitoriu nou.

Potrivit prevederilor Codului de procedură penală, care reglementează modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului, procedura adoptării ordonanței este obligatorie, iar pentru valabilitatea ordonanței de modificare a învinuirii este necesar ca aceasta să se realizeze printr-un act scris, care va cuprinde fapta sau faptele reținute în sarcina inculpatului, precum și probele pe care se întemeiază învinuirea mai gravă.

După emiterea ordonanței privind noua învinuire, procurorul este obligat s-o aducă la cunoștința inculpatului, apărătorului și, după caz, reprezentantul legal al inculpatului. Actul procedural al modificării învinuirii constituie o garanție în plus în vederea asigurării dreptului la apărare al

inculpatului, deoarece oferă posibilitate acestuia să cunoască în întregime materialul probator, să dea explicații, să facă completări și să aducă probe noi.

Prin Legea nr.264-XVI din 28 iulie 2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova a fost completată dispoziția art. 326 alin.(1) Cod de procedură penală, fiind introdusă, după cuvintele „în primă instanță” , sintagma „și în instanța de apel”, iar în final s-a adăugat propoziția: „În instanța de apel, procurorul poate modifica acuzarea în sensul agravării doar în cazul în care a declarat apel.”

Astfel, prin aceste reglementări legiuitorul a extins acțiunea instituției modificării învinuirii în sensul agravării situației inculpatului și în instanța de apel, unde sunt examinate și circumstanțele de fapt și de drept. Totodată a fost limitată posibilitatea procurorului de a modifica acuzarea în sensul agravării ei în instanța de apel doar la cazul în care el a declarat apel.

Analizând prevederile legale enunțate mai sus, Plenul Curții Supreme de Justiție în Hotărârea nr.12 din 24.12.2012 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale” a atenționat instanțele de apel că, în cadrul judecării apelului, procurorul nu poate modifica acuzarea în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție, luînd în considerare faptul că este formulată în instanța de apel).

Practica judiciară stabilită subliniază că art. 326 Cod de procedură penală stipulează posibilitatea modificării acuzării în sensul agravării ei în instanța de apel, dacă ea a fost inițiată de către procuror în cadrul judecării cauzei în prima instanță, dar nu a fost acceptată de către instanță, iar ulterior acest motiv a fost indicat de către procuror în cererea de apel.

Practica judiciară stabilește că aceeași regulă se răsfrînge și asupra cazurilor de conexare a dosarelor în instanța de apel. Urmează a se evita cazurile, cînd prin conexare în instanța de apel s-ar agrava situația inculpatului (art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale).

Este de menționat faptul că CEDO recunoaște că o instanță de apel are dreptul incontestabil de a recalifica faptele, însă ca această recalificare să fie compatibilă cu Convenția, acuzatului trebuie să-i fie acordată posibilitatea de a-și exercita drepturile la apărare în mod concret, efectiv și în timp util și numai în cazul cînd acesta o face procurorul, care a cerut această modificare în prima instanță și a concretizat în apel această situație de drept (*Cauza Pelissier și Sassi v. Franța, cererea nr.25444/94*) din 25.03.1999, §62).

Dacă procurorul în apel solicită reîncadrarea acțiunilor inculpatului fără a concretiza pedeapsa, acest fapt nu va influența asupra hotărîrii, întrucît pedepsirea celui vinovat constituie o prerogativă a instanței.

În susținerea acestor concluzii din practica judiciară națională vine și Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 17.03.2009 pentru controlul constituționalității prevederilor alin.(1) art. 326 din Codul de procedura

penala al Republicii Moldova, care indică asupra faptului, că dreptul persoanei de acces la dublul grad de jurisdicție este statuat de art.119 din Constituție. Conform acestei norme fundamentale, interpretate prin prisma CEDO și jurisprudenței CtEDO, orice act judecătoresc trebuie să fie pasibil de atac, deci, controlat de cel puțin o instanță judecătorească ierarhic superioară.

În același sens, potrivit CtEDO, “la examinarea de către o jurisdicție superioară a unei declarații de vinovăție sau a unei condamnări pot fi apreciate fie probleme de fapt și de drept, fie doar probleme de drept” (*Cauza Krombach c. Franței* (Cererea nr.29731/96) din 13 februarie 2001, § 96).

Astfel, este dreptul statului de a stabili prin lege gradele de control al jurisdicției aplicate, însă CEDO reglementează în Protocolul nr.7 alin.(2) art. 2 numai trei excepții, când se permite aplicarea unui singur grad de jurisdicție în materie penală.

Conform prevederilor Protocolul nr.7 art. (2) al. 1), care stabilește dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală, orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege.

Al. (2) al aceluiași articol stipulează că acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, așa cum acestea sunt definite de lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.

Astfel, Colegiul reiterează că în cadrul judecării apelului, procurorul nu poate modifica acuzarea în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil, această concluzie fiind bazată pe prevederile tratatelor internaționale, jurisprudența relevantă a CtEDO, precum și a prevederilor legislației naționale și practicii stabilite.

Contrar celor stabilite, la examinarea cauzei în privința lui Iscolinîi D. în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a admis încălcarea prevederilor legale cu privire la limitele judecării cauzei.

Colegiul largit constată din materialele cauzei faptul că, potrivit rechizitorului la cauza penală nr.2008036839 (dosarul nr.1-364/2010) și rechizitorului la cauza penală nr.2012978054 (dosarul nr.1-392/2012), Iscolinîi D. a fost învinuit în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.191 alin. (5), art. 335 alin.(3) lit.b), precum și art. 314 alin.(1) Cod penal. Aceste dosare penale în baza încheierii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău au fost conexe într-o procedură unică (f.d. 52-53, Vol.IV).

Ulterior, în ședința de judecată din 21 octombrie 2011 a instanței de fond acuzatorul de stat a înaintat un demers privind restituirea cauzei pe un termen de o lună pentru reluarea urmăririi penale, formularea unei învinuiri noi în sensul agravării, în temeiul prevederilor art. 326 al.(2) cod de procedură penală, cu restituirea ulterioară a dosarului penal instanței cu un nou rechizitoriu (f. d. 17-18; 90, Vol. V), demersul indicat fiind admis de către

instanța de judecată prin încheierea din 18 noiembrie 2011, astfel procurorul realizându-și acest drept prevăzut de lege cu acceptul instanței de judecată (f. d. 91-93, Vol. V).

Astfel, prin ordonanța din 14 decembrie 2011, Iscolinîi D. a fost pus sub învinuire în baza art. 361 alin. (2) lit. d), art. 335 alin. (3) lit.b), art.191 alin.(5) Cod penal (f. d. 10-12, Vol.III), fiindu-i suplimentar incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit.d) Cod penal, fără ca aceasta învinuire să figureze anterior în rechizitoriul, expediat în instanță.

Colegiul lărgit constată că un nou rechizitoriu în privința lui Iscolinîi D. n-a fost întocmit, deși inculpatul a fost audiat suplimentar (f. d. 14 vol.3), iar dosarul a fost remis în instanță la 19.12.2011 (f.d.94 vol.5), materialele fiind aduse la cunoștință lui Iscolinîi D. la 14.12.2011 (f.d.16 vol.3).

După parvenirea cauzei penale pentru judecare în ordine de apel, la data de 20.11.2013, procurorul fără a solicita restituirea dosarului pentru modificarea învinuirii, a înaintat în ședința de judecată a instanței de apel un demers prin care a solicitat înaintarea ordonanței „de învinuire a inculpatului în sensul concretizării învinuirii aduse” (f. d. 142 vol.8).

Instanța de apel, fără a audia opiniile participanților la ședința de judecată, a acceptat în mod tacit solicitarea procurorului, care a înmînat ordonanța din 20.11.2013 (f.d. 145-154 vol.8), ședința fiind amînată pentru data de 24.12.2013 (f.d. 143 vol.8) pentru ca procurorul să prezinte originalele probelor anexate la materialele dosarului, instanța de apel a trecut cu vederea necesitatea de a întreba partea apărării cu privire la faptul dacă aceasta necesită de careva timp pentru a se pregăti pentru examinarea în continuare a cauzei.

Din analiza ordonanței din 20.11.2013 Colegiul lărgit constată că aceasta conține referirea la un șir de circumstanțe de fapt și de drept, care n-au constituit obiectul cercetării în cadrul urmăririi penale și nici cele judecătorești în instanța de fond, agravînd substanțial învinuirile aduse inculpatului.

Colegiul lărgit reține că, instanța de apel, contrar practicii judiciare stabilite, judecînd apelurile declarate a adoptat o hotărîre de condamnare potrivit ordonanței de concretizare a învinuirii aduse inculpatului Iscolinîi D. din 20 noiembrie 2013, fără a-și motiva decizia în acest sens, considerînd în mod eronat că acest fapt nu încalcă dreptul la apărare al inculpatului Iscolinîi D., expunînd aceste considerente în mod declarativ în decizia adoptată.

Mai mult decît atît, Colegiul lărgit a constatat că ordonanța indicată (din 20.11.2013) a fost înaintată în ședința instanței de apel, și potrivit textului acesteia este, de fapt, o ordonanță de punere sub învinuire în baza art. 361 alin.(2) lit.d); 335 alin.(3) lit.b) și art.191 alin.(5) Cod penal, nefiind bazată pe prevederile art. 326 Cod de procedură penală.

Colegiul lărgit statuiază că ordonanța de concretizare a învinuirii aduse inculpatului Iscolinîi D. din 20 noiembrie 2013 este contrară legii și urma a fi respinsă de către instanța de apel, deoarece modificarea învinuirii în sensul agravării ei la această etapă a procesului judiciar nu este posibilă, deoarece duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil al inculpatului.

Colegiul lărgit în acest sens reiterează că, potrivit practicii judiciare, în cadrul judecării apelului, procurorul nu poate modifica acuzarea în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție, luînd în considerare faptul că este formulată în instanța de apel).

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 325, 326 din Codul de procedură penală de către Curtea de Apel Chișinău la examinarea cauzei prezente a dus la lezarea substanțială a dreptului inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul lărgit reține că instanța de apel contrar practicii judiciare și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului a încălcat grav prevederile legale, fiind admise erori procesuale care în opinia Colegiului, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate supra confirmă necesitatea casării deciziei supuse recursului cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează să se țină cont de indicațiile formulate de către instanța de recurs la examinarea recursului ordinar depus în cauză.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilesc procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, asupra celor indicate în prezenta decizie, precum și să dea răspuns la toate argumentele invocate atât în apeluri, cât și invocate în recurs.

Instanța de apel de asemenea urmează să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile practicii judiciare stabilite, de practica relevantă a CtEDO, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8.1. Sintetizînd cadrul normativ, precum și practica judiciară stabilită, aplicabile speței, Colegiul lărgit atrage atenția instanței de apel că la rejudecarea cauzei urmează să se țină cont de următoarele prevederi legale și concluzii din practica judiciară:

1. Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod (art. 1 al.(1) Cod de procedură penală).

2. Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile

Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod (art. 7 al.(1) Cod de procedură penală).

3. Atribuțiile procurorului în cadrul urmăririi penale sunt reglementate de prevederile art. 52 Cod de procedură penală, care stipulează în: p. 23) pune sub învinuire și ascultă învinuitul; p.24) asigură părților posibilitatea de a lua cunoștință de materialele cauzei în condițiile prezentului cod; p. 25) întocmește rechizitoriul în cauza penală, copia căruia o înmânează învinuitului, și trimite cauza în instanța de judecată competentă;

4. Atribuțiile procurorului în instanța de judecată sunt reglementate de prevederile art. 53 Cod de procedură penală, care stipulează în p. 3) cere de la instanța de judecată cauza penală pentru a formula inculpatului o acuzare mai gravă și a administra noi probe dacă, în urma cercetării judecătorești, se constată că inculpatul a săvârșit și alte infracțiuni, iar probele sînt insuficiente;

5. Punerea sub învinuire și înaintarea acuzării se face de către procuror în baza ordonanței de punere sub învinuire (art. 281 și art. 282 Cod de procedură penală), întocmită și adusă la cunoștință în modul și termenele prevăzute de legislație.

6. Schimbarea și completarea acuzării de către procuror este prevăzută numai la urmărirea penală (art. 283 Cod de procedură penală) atunci cînd în urmăririi penale, apar temeuri pentru schimbarea sau completarea acuzării înaintate învinuitului .

7. Soluțiile dispuse de procuror la terminarea urmăririi penale sunt stipulate în prevederile art. 291 Cod de procedură penală, care prevăd că în cazul cînd procurorul constată că au fost respectate dispozițiile prezentului cod privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există probe suficiente și legal administrate, el dispune, după caz, punerea sub învinuire și întocmirea rechizitoriul, precum și trimiterea cauzei în judecată.

8. Potrivit prevederilor art. 325 Cod de procedură penală judecarea cauzei în instanța de fond se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului se admite numai în cazurile și condițiile prevăzute de 326 Cod de procedură penală

9. Art. 326 Cod de procedură penală prevede : (1) Procurorul care participă la judecarea cauzei penale în primă instanță și în instanța de apel este în drept să modifice, prin ordonanță, învinuirea adusă inculpatului în cadrul urmăririi penale în sensul agravării ei dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decît cea incriminată anterior, aducînd la cunoștință inculpatului, apărătorului lui și, după caz, reprezentantului legal al inculpatului noua învinuire. În asemenea situație, instanța, la cererea inculpatului și a apărătorului lui, acordă termen necesar pentru pregătirea apărării de noua învinuire, după ce judecarea cauzei continuă. În instanța de apel, procurorul poate modifica acuzarea în sensul agravării doar în cazul în

care a declarat apel. (2) Dacă, în cadrul judecării cauzei, se constată că inculpatul a săvârșit o altă infracțiune sau că au apărut circumstanțe noi care vor influența la încadrarea juridică a învinuirii aduse lui, sau că infracțiunea incriminată a fost comisă în coparticipare cu altă persoană care a fost scoasă neîntemeiat sau ilegal de sub urmărire penală, instanța, la cererea procurorului, amână examinarea cauzei pe un termen de pînă la o lună și o restituie procurorului pentru efectuarea urmăririi penale privind această infracțiune sau pentru reluarea urmăririi penale, în modul stabilit la art.287, pentru formularea unei învinuiri noi și înaintarea acesteia inculpatului, cu participarea apărătorului. În primul caz, instanța restituie dosarul penal fără rechizitoriu și fără procesul-verbal al ședinței de judecată și anexele la el, iar în situația cînd cauza se restituie procurorului în vederea reluării urmăririi penale în privința persoanei scoase anterior de sub urmărire penală pentru aceeași faptă, instanța restituie dosarul penal cu rechizitoriu. După aceasta, materialele noi, dobîndite în cadrul urmăririi penale, se aduc la cunoștință inculpatului, apărătorului acestuia și celorlalți participanți interesați, în condițiile prevederilor art.293 și 294, apoi cauza se prezintă în instanța respectivă pentru continuarea judecării. La demersul procurorului, termenul stabilit în prezentul alineat poate fi prelungit de instanță pînă la 2 luni, la expirarea căruia cauza, în mod obligatoriu, se trimite instanței pentru continuarea judecării; (3) Dacă, în urma înaintării unei învinuiri noi, mai grave, se schimbă competența de judecare a cauzei penale, instanța, prin încheiere, trimite cauza penală după competență.

10. Potrivit practicii judiciare stabilite (p.21.1 din Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel) în cadrul judecării apelului procurorul nu poate modifica acuzarea în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție, reieșind din faptul că este formulată în instanța de apel).

11. Practica judiciară stabilită subliniază (p.15 din Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 24.12.2012, nr.12 - Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale) că în cadrul judecării apelului, procurorul nu poate modifica acuzarea în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție, luînd în considerare faptul că este formulată în instanța de apel). Totodată, art.326 Cod de procedură penală stipulează posibilitatea modificării acuzării în sensul agravării ei dacă în cadrul judecării cauzei în prima instanță a fost inițiată de către procuror, dar nu a fost acceptată și ulterior a fost indicat acest motiv în cererea de apel.

8.2. În conformitate cu prevederile art. 435 al.(2) Cod de procedură penală, soluționînd recursul, instanța rezolvă și chestiunile, prevăzute de art. 416 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

Art. 416 Cod de procedură penală prevede că instanța de apel, deliberând asupra apelului, dacă este necesar, poate hotărî aplicarea dispozițiilor privitoare la măsurile preventive.

Aplicînd în mod corespunzător prevederile legale sus-expuse, reieșind din faptul că a fost dispusă casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014, prin care Iscolinîi D. a fost condamnat în baza 191 alin.(5) și 335 alin. (1¹) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 10 (zece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, iar termenul executării pedepsei aplicate lui Iscolinîi D. urma a fi calculat din ziua reținerii inculpatului, Colegiul lărgit consideră necesar de a aplica în privința lui Iscolinîi Dumitru Alexei măsura preventivă, obligațiunea de nepărăsire a localității, pînă cînd sentința va deveni definitivă.

9. În conformitate cu art. 434, art. 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului Iscolinîi Dumitru Alexei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014, în cauza penală în privința lui **Iscolinîi Dumitru Alexei**, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

A aplica în privința lui **Iscolinîi Dumitru Alexei** măsura preventivă, obligațiunea de nepărăsire a localității, pînă cînd sentința va deveni definitivă.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Publicată integral la **06 ianuarie 2015**.

Președinte:

Petru Ursache

Judecători:

Nadejda Toma

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru